

§ 42 Yttrande över förslag till Folkhälsoprogram 2015-2018, Södertälje kommun

Dnr: En 14/74

Sammanfattning av ärendet

Hållbarhetsutskottet har remitterat rapporten Folkhälsoprogram 2015-2018 till samtliga nämnder. I förslaget prioriteras tre insatser som föreslås genomföras under programperioden. Det är generellt föräldrastödsprogram, mottagning av nyanlända barn samt samordningsfunktion för folkhälsa. Övriga förslag till utveckling av aktiviteter inom folkhälsoarbetet överläts till respektive nämnd att prioritera inom verksamhetsplan och befintlig budgetram.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommunstyrelsens kontor 2015-03-23

Tjänsteskrivelse med PM, utbildningskontoret 2015-03-09

Tjänsteskrivelse med PM social- och omsorgskontoret 2015-03-06

Tjänsteskrivelse kultur- och fritidskontoret 2015-02-24

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadskontoret 2015-03-16

Följebrev Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018

Folkhälsoprogram med bilagor 2015-2018 daterat 2014-09-30

Enhörna kommunalnämnds beslut

Nämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till svar på remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram som sitt eget.

Särskilt yttrande

Kjell Westerberg (FP) anmäler och inger ett särskilt yttrande, bilaga 3.

Beslutet skickas till
Hållbarhetsutskottet

Kommunstyrelsens kontor/ utredarenheten

Akten

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2015-04-17	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	--------------------

ENHÖRNA KOMMUNDELSNÄMND

2015-04-13

SÄRSKILT YTTRANDE TILL PROTOKOLLET

Ärende 9

REMISS AVSEENDE FÖRSLAG TILL SÖDERTÄLJE KOMMUNS FOLKHÄLSOPROGRAM 2015-18

Ärende/beslut

Kommunstyrelsens kontor har lämnat ett förslag till Folkhälsoprogram för perioden 2015-18 och hållbarhetsutskottet har remitterat det till samtliga nämnder. Programmet prioriterar föräldrastöd, mottagning av nyanlända barn samt en tjänst för folkhälsa.

Folkpartiets bedömning

God hälsa är en gåva värd att värda genom hela livet, från Barnavårdscentralen till äldreboendet. Dessvärre har det moderna samhället en skuggsida, där många frestelser för destruktiva livsstilar lurar runt hörnet. Det sätter spår i form av övervikt, alltför många barn och ungdomar med psykiska funktionshinder och socialt oroliga miljöer. En trygg skola, präglad av värme och kamratskap, inte mobbning, med kunniga och engagerade lärare och inte minst en väl fungerande skolhälsovård lägger grunden för pedagogisk måluppfyllelse och välbefinnande även längre fram i den vuxna världen.

Stillasittande, rökning, missbruk av droger och spel är framträdande orsaker bakom sjukskrivningar, korta som långa. Såväl individen själv, familjen som arbetskamrater påverkas när det börjar gå utför i tillvaron. Vad gäller tobaksbruk är vi på rätt väg med rökfria zoner alltifrån restaurangen till arbetsplatsen. Miljoner svenskar har fimpat för gott, men här finns mer att göra, som vi framhåller längre fram i skrivelsen.

Socialfonden kom till världen som ett lika kärt barn som prinsessorna Estelle och Leonore. Själva idén med en påse pengar att använda för socialt förebyggande insatser möttes först av stående ovationer. Men när regelverket skärskådades på kommunfullmäktiges slippriga arena – så blev det lite som Bambi på hal is. Benen som ska hålla upp en vacker tanke spretade plötsligt åt alla håll och kanter. Ärendet var inte genomtänkt. Här fattades det civila samhället, föreningslivet – ja, de ideella eldsjälarna?

Trots gott uppsåt har socialfonden hamnat snett. Hittills har noll (0) ansökningar kommit in. Folkpartiet vill göra om regelverket för kommunens sociala investeringsfond. Vi föreslår att minst en fjärdedel, det vill säga 6 miljoner kronor, ska kunna användas direkt av ideella aktörer. Hanteringen av ansökningarna ska förenklas, där kopplingen till vetenskap tonas ned, liksom återbetalningskravet.

Här nedan presenteras Folkpartiets generella synpunkter och förslag i anslutning till remissutgåvan av Folkhälsoprogram för Södertälje kommun 2015-18.

Gör del av gågatan till rökfri zon

Stadsmiljöfrågor ligger Folkpartiet varmt om hjärtat. Vi värnar gröna lungor i allmänhet och Kusens backe i synnerhet. Och vi lyfter ett varningens finger när gröna kilar hotas i samband med stadens förtätning. Vi har även uppmärksammat problemen med höga partikelhalter och dålig luftkvalitet på utsatta gator och föreslagit en lång rad åtgärder. Tillsammans med våra allianskolleger har vi också drivit på för en kampanj under rubriken "Håll Södertälje rent". I detta arbete är det angeläget att engagera södertäljeborna, inte minst skolelever och föreningsaktiva.

Tobaksrök och drivor av fimpar i centrala staden är ett gissel för många människor. Vi har i motioner lanserat förslag om rökfri arbetstid för kommunanställda, inköp av fimsug och utpostering av fler askkoppar i det offentliga rummet. Rökförbudet på restauranger mottogs med viss skepsis, men är i dag allmänt accepterat och närmast en succé för branschen.

Nu är tiden mogen att ta nästa steg. Låt oss göra vårt populära strög ännu trivsammare genom att införa en rökfri zon mellan Stora torget och Ekdalsgatan. Tillsammans med fastighetsägare och Centrumföreningen, gärna inom ramen för Södertälje city i samverkan, kan vi åstadkomma ett lyft för vår gemensamma miljö. För att lyckas krävs en bred information till besökare och anställda samt strategiska askkoppar vid samtliga anslutningar till gågatan. Ett rökfritt flanörstråk har potential att bli ännu mer attraktivt för shopping och kulturupplevelser.

Rena barn är friska barn

Kostnaderna för vård av sjuka barn slår nya rekord. I Västra Götaland har man prövat Hyfs, Hygiensjuksköterskor i förskolan. Tid och pengar avsattes för att tvätta barnens händer, torka inventarier och införskaffa extra handskar och pappershanddukar. Eftersom förskolebarn varje år drabbas av uppemot åtta infektioner bedömer vi att vinster finns att hämta både mänskligt och samhällsekonomiskt även i Södertälje. Behovet av hygiensjuksköterskor och hygienombud i förskolan bör utredas, inte minst genom att kartlägga orsakerna till barnens frånvaro, och vid ett positivt utfall successivt införa dessa i syfte att öka frisknärvaron för såväl personal som barn.

Stoppa våldet mot kvinnor

Övergreppen mot kvinnor har många ansikten. I bakgrunden ligger ofta drogmissbruk och bräckliga sociala nätverk, som gisslat enskilda individer och samhället i generationer. Men så i vår tid har patriarkatets handlingar nått bortom allt förstånd. Morden på Fadime Sahindal och Pela Atroshi skakade om Sverige. Motivet stavas heder med far och bröder som gärningsmän.

Folkpartiet föreslår att det upprättas en handlingsplan för kommunens alla verksamheter med riktlinjer för agerande vid misstanke om hedersrelaterad problematik och våld och hot i nära relationer. Vi behöver stärka stödet till alla våldsutsatta kvinnor, även dem som har en funktionsnedsättning eller ett missbruk i sin vardag. Flickor och unga kvinnor med självskadebeteende och/eller aggressivitet ska uppmärksammas tidigt och erbjudas professionell hjälp.

Motverka mobbning, även på nätet

Skolan ska vara en säker arbetsplats där alla elever kan känna sig trygga. Om en allvarlig situation ändå kräver att en elev måste byta skola så är det mobbaren som ska flyttas, inte offret. Till tryggheten hör också rätten till fräscha toaletter och "mjuka" skolgårdar som lockar till lek och spel. Folkpartiet vill också uppmuntra skolorna till att utbilda i humanistiska värderingar

Alltför ofta händer det att invånare utsätts för olika former av hatrelaterade attacker även i Södertälje. Det kan handla om elever som mobbas för att de bär på en symbol för en etnisk minoritet eller att ungdomar trakasseras för sin tro. Ibland kan det gå överstyr med misshandel och grova kränkningar. Oavsett anledning så är denna typ av handling oförsvarbar. Det är av stor betydelse att kontinuerligt arbeta med värdegrundsfrågor, inte minst på skolorna. Kommunen kan med fördel engagera frivilligorganisationer i det här arbetet.

Värna mötesplatser för äldre

Inom äldreomsorgen hänger hoten mot förebyggande insatser ständigt i luften. Vi slår vakt om Lunaträffen, Bergviks vårdshus samt Drömkåken för nydiagnostiserade demenssjuka. Nu har Drömkåkens vänner ombildats till stödförening, vars syfte är att utveckla verksamheten – och stå på egna ekonomiska ben.

Hemtjänsten besöker många ensamma äldre, som behöver komma till mötesplatserna. Personalen bör därför ha en broschyr att sätta i händerna på våra seniorer, som visar var de kan söka gemenskap.

Vovvar i äldreården

Positiva hälsoeffekter av husdjur är omvittnade, inte minst när hundar vistas hos gamla människor. Sällskapsdjur minskar behoven av medicinering, vilket ger humanare vård och lägre kostnader. På demensboenden dämpas oro och ångest. Att klappa en hund gör att måbra-hormonet oxytocin utsöndras i hjärnan. Jyckar är lycka. På Folkpartiets initiativ har äldreomsorgen anställt vårdhunden Charlie, men med tanke på behoven bör fler hundar utbildas för tjänstgöring i våra demensboenden.

Friskvårdspeng för seniorer

De "årsrika" i Södertälje är en stor resurs som på olika sätt har bidragit och fortfarande bidrar till det gemensamma bästa. Att stimulera aktiviteter för människor med lång livserfarenhet kommer garanterat att betala sig i form av bättre hälsa och välbefinnande. Folkpartiet föreslår en friskvårdspeng på 500 kronor om året, som ska erbjudas alla över 80 år (3 732 personer 2014-06-30) - utan biståndsbedömning.

Ekonomiska begränsningar får inte hindra motion, fysisk träning eller allehanda kulturaktiviteter, som enligt samstämmig forskning är ren och skär förebyggande hälsovård.

Äldrepedagoger för friskare liv

I Malmö har man sedan ett tiotal år tillbaka utbildat och anställt äldrepedagoger. Syftet är att främja fysisk, psykisk och social hälsa hos stadens seniorer, helt enkelt att stärka den egna förmågan att förvalta sin vardag på bästa sätt. Vilket arbetsfält har då yrkesgruppen? Ja, det handlar framförallt om att planera, organisera och leda meningsfull dagverksamhet. Vidare att samordna anhörigstöd, skapa nätverk och kontakter mellan dem som bor hemma eller på vård- och omsorgsboenden. Kommunen borde också ha en centralt placerad Silviasyster, med kvalificerad utbildning i demensvård, som stöd i verksamheten.

Även Södertälje får allt fler pigga seniorer, så visst finns det ett stort behov av dessa pedagoger även här. Mälardalens högskola skulle kunna bli ett lämpligt lärosäte för denna utbildning, då förstås med filial vid Campus Telge. Så skapas mänskliga vinster i välfärden.

Frisk luft även på Turingegatan

Larmrapporterna kring skadliga partiklar duggar tätt. Folkpartiet har bland annat föreslagit moderna trafikhänvisningssystem och att Oxbacksleden bantas till en esplanad. I avvaktan på större och dyrare vägombyggnader och kringfarter är omedelbara insatser på Turingegatan nödvändiga. Vi föreslår intensifierat arbete med ny beläggning samt dammbindning genom ökad renspolning och sandsopning av Turingegatan. Likaså behöver vi se över trafikflödena mellan trafikkarusellen i Moraberg och Dalparksmotet.

Skylda redan vid norra motorvägsavfarten att man bekvämt kan ta sig till de västra stadsdelarna – utan att belasta centrum – genom att välja Saltskogs respektive Wasa trafikplatser. Inför en ”grön väg” på Turingegatan, Oxbacksleden/Ängsgatan. Vi borde också begränsa tunga ekipage på aktuell sträcka under den mest intensiva rusningstiden på vardagsmorgon och eftermiddag.

Konsekvenserna av ett dubbdäcksförbud på delar av Turingegatan bör belysas ur flera perspektiv, framförallt miljömässiga men även samhällsekonomiska och rent praktiska. Gatan tar idag ansenligt utrymme i anspråk och ger ett ogästvänligt intryck. Den bör därför begränsas något och lämna plats för såväl cykelbanor som växtlighet. Generöst med bladverk är ett effektivt sätt att fånga upp hälsovådliga partiklar. Genom att plantera tåliga träd på sidor av gatan och skapa en välkomnande allé kan vi lyfta det estetiska mötet med citykärnan.

Skapa zoner med lägre strålning

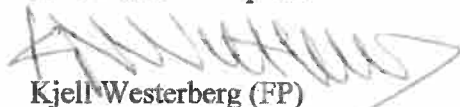
Mobiltelefonin har skapat nya perspektiv på miljöfrågorna. Det handlar både om att skydda naturvärden och att motverka riskerna för överexponering av strålning. Folkpartiet hävdar försiktighetsprincipen. Mobilmasterna ska placeras utifrån strikt miljöhänsyn. Samverkan mellan operatörer håller nere antalet master. Tillstånden ska kunna omprövas vid konflikt mellan miljökonsekvenser och teknisk utveckling. Det är angeläget att ”strålningsfria” zoner för elöverkänsliga skapas, i första hand vid Molstaberg i Vårdinge.

Mer friskvård för kommunal personal

Sjukskrivningar till följd av förslitningsskador, utbrändhet och slapp livsstil är ett växande samhällsproblem. Södertälje kommun har varit på rätt väg, men nu ser vi oroande tendenser till stigande sjuktal. Arbetsmiljön för varje anställd måste ses över tillsammans med individanpassade friskvårdsinsatser.

Kommunen erbjuder en friskvårdstimme i veckan på arbetstid och på Folkpartiets initiativ finns en friskvårdspeng motsvarande 2 000 kronor per anställd och år. Den vill vi slå vakt om och fortsätta kampen för en rökfri kommunkoncern som arbetsplats. Tyvärr har en majoritet i kommunfullmäktige sagt nej till vårt förslag om rökfri arbetstid.

Enhörna den 13 april 2015

Kjell Westerberg (FP)

§ 56 Yttrande över -Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Dnr: HM 14/77

Sammanfattning av ärendet

Hållbarhetsutskottet har remitterat rapporten Folkhälsoprogram 2015-2018 till samtliga nämnder. I förslaget prioriteras tre insatser som föreslås genomföras under programperioden. Det är generellt föräldrastödsprogram, mottagning av nyanlända barn samt samordningsfunktion för folkhälsa. Övriga förslag till utveckling av aktiviteter inom folkhälsoarbetet överläts till respektive nämnd att prioritera inom verksamhetsplan och befintlig budgetram.

Utbildningskontoret och social- och omsorgskontoret ställer sig positivt till de prioriterade förslagen generellt föräldrastöd och mottagning av nyanlända barn. Gällande förslaget om att inrätta en tjänst som folkhälsosamordnare vill utbildningskontoret uttrycka en reservation eftersom förslaget i dagsläget inte är tillräckligt konkret. Social- och omsorgskontoret ställer sig positivt till de övriga insatserna och överlämnar till respektive kontor/område att prioritera utvecklingsinsatserna utifrån verksamhetsplaner och budgetramar.

Kultur- och fritidskontoret belyser att fysisk aktivitet, oavsett hur den bedrivs, är hälsofrämjande. När det gäller kulturens betydelse för folkhälsan är genomgången i Folkhälsoprogrammet relativt översiktligt hållen och saknar en djupare genomgång av de sätt på vilka kultur kan främja hälsa. Givet detta, utgör det underlag som programmet presenterar i detta avseende inte särskilt ingående vägledning vid utformningen av kulturaktiviteter såsom hälsofrämjande.

Samhällsbyggnadskontoret framför att förslagen i programmet stämmer väl överens med Södertäljes översiktsplan 2013-2030 samt de uppdrag som nämnden/samhällsbyggnadskontoret fått i Mål- och Budget 2015-2018 och finns även i respektive nämnds verksamhetsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommunstyrelsens kontor 2015-03-23

Tjänsteskrivelse med PM, utbildningskontoret 2015-03-09

Tjänsteskrivelse med PM, social- och omsorgskontoret 2015-03-06

Tjänsteskrivelse kultur- och fritidskontoret 2015-02-24

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadskontoret 2015-03-16

Följebrev Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018

Folkhälsoprogram med bilagor 2015-2018 daterat 2014-09-30

Justerandes signum

zc *lc*

Anslagsdatum

2015-04-22

Utdragsbestyrkande

zc

(§ 56 forts.)

Yrkanden

Ordföranden Kerstin König (S) yrkar bifall till kontorets förslag.

Hölö-Mörkö kommunalnämnds beslut

Nämnden beslutar att anta kommunstyrelsens kontors förslag till svar på remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram daterat 2015-03-25 som sitt eget.

Beslutet skickas till
Hållbarhetsutskottet
Kommunstyrelsens kontor/ utredarenheten

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2015-04-22	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

§ 47 Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Dnr: VM 14/73

Sammanfattning av ärendet

Hållbarhetsutskottet har remitterat rapporten Folkhälsoprogram 2015-2018 till samtliga nämnder. I förslaget prioriteras tre insatser som föreslås genomföras under programperioden. Det är generellt föräldrastödsprogram, mottagning av nyanlända barn samt samordningsfunktion för folkhälsa. Övriga förslag till utveckling av aktiviteter inom folkhälsoarbetet överläts till respektive nämnd att prioritera inom verksamhetsplan och befintlig budgetram.

Utbildningskontoret och social- och omsorgskontoret ställer sig positivt till de prioriterade förslagen generellt föräldrastöd och mottagning av nyanlända barn. Gällande förslaget om att inrätta en tjänst som folkhälsosamordnare vill utbildningskontoret uttrycka en reservation eftersom förslaget i dagsläget inte är tillräckligt konkret. Social- och omsorgskontoret ställer sig positivt till de övriga insatserna och överlämnar till respektive kontor/område att prioritera utvecklingsinsatserna utifrån verksamhetsplaner och budgetramar.

Kultur- och fritidskontoret belyser att fysisk aktivitet, oavsett hur den bedrivs, är hälsofrämjande. När det gäller kulturens betydelse för folkhälsan är genomgången i Folkhälsoprogrammet relativt översiktligt hållen och saknar en djupare genomgång av de sätt på vilka kultur kan främja hälsa. Givet detta, utgör det underlag som programmet presenterar i detta avseende inte särskilt ingående vägledning vid utformningen av kulturaktiviteter såsom hälsofrämjande.

Samhällsbyggnadskontoret framför att förslagen i programmet stämmer väl överens med Södertäljes översiktsplan 2013-2030 samt de uppdrag som nämnden/samhällsbyggnadskontoret fått i Mål- och Budget 2015-2018 och finns även i respektive nämnds verksamhetsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommunstyrelsens kontor 2015-03-23

Tjänsteskrivelse med PM, utbildningskontoret 2015-03-09

Tjänsteskrivelse med PM, social- och omsorgskontoret 2015-03-06

Tjänsteskrivelse kultur- och fritidskontoret 2015-02-24

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadskontoret 2015-03-16

Följebrev Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018

Folkhälsoprogram med bilagor 2015-2018 daterat 2014-09-30

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2015-04-28	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

(§ 47 forts.)

Yrkanden

Christina Fritshammar (C) yrkar att nämnden ska ge kontoret i uppdrag att förtydliga kommunalnämndens uppföljningsansvar avseende målområdet om ekonomiska och sociala förutsättningar samt målområdet om barns och ungas uppväxtvillkor.

Birgitta Hammarlöf (M) yrkar bifall till kontorets förslag och inlämnar ett särskilt yttrande. Vidare yrkar Birgitta Hammarlöf (M) bifall till Christina Fritshammars (C) yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden Björn Eriksson (S) ställer proposition på kontorets förslag till beslut, gentemot kontorets förslag med Christina Fritshammars (C) yrkande och finner att nämnden beslutat enligt kontorets förslag med yrkandet från Christina Fritshammar (C).

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnds beslut

1. Nämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till svar på remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018 som sitt eget.
2. Nämnden ger kontoret i uppdrag att förtydliga kommunalnämndens uppföljningsansvar avseende målområdet om ekonomiska och sociala förutsättningar samt målområdet om barns och ungas uppväxtvillkor.

Särskilt yttrande

Birgitta Hammarlöf (M) inlämnar ett särskilt yttrande. Se bilaga 1 § 47 i dagens protokoll.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens kontor

Akten

110

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2015-04-28	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

§ 76 Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Dnr: Jä 14/105

Sammanfattning av ärendet

Hållbarhetsutskottet har remitterat rapporten Folkhälsoprogram 2015-2018 till samtliga nämnder. I förslaget prioriteras tre insatser som föreslås genomföras under programperioden. Det är generellt föräldrastödsprogram, mottagning av nyanlända barn samt samordningsfunktion för folkhälsa. Övriga förslag till utveckling av aktiviteter inom folkhälsoarbetet överläts till respektive nämnd att prioritera inom verksamhetsplan och befintlig budgetram.

Utbildningskontoret och social- och omsorgskontoret ställer sig positivt till de prioriterade förslagen generellt föräldrastöd och mottagning av nyanlända barn. Gällande förslaget om att inrätta en tjänst som folkhälsosamordnare vill utbildningskontoret uttrycka en reservation eftersom förslaget i dagsläget inte är tillräckligt konkret. Social- och omsorgskontoret ställer sig positivt till de övriga insatserna och överlämnar till respektive kontor/område att prioritera utvecklingsinsatserna utifrån verksamhetsplaner och budgetramar.

Kultur- och fritidskontoret belyser att fysisk aktivitet, oavsett hur den bedrivs, är hälsofrämjande. När det gäller kulturens betydelse för folkhälsan är genomgången i Folkhälsoprogrammet relativt översiktligt hållen och saknar en djupare genomgång av de sätt på vilka kultur kan främja hälsa. Givet detta, utgör det underlag som programmet presenterar i detta avseende inte särskilt ingående vägledning vid utformningen av kulturaktiviteter såsom hälsofrämjande.

Samhällsbyggnadskontoret framför att förslagen i programmet stämmer väl överens med Södertäljes översiktsplan 2013-2030 samt de uppdrag som nämnden/samhällsbyggnadskontoret fått i Mål- och Budget 2015-2018 och finns även i respektive nämnds verksamhetsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommunstyrelsens kontor 2015-03-23

Tjänsteskrivelse med PM, utbildningskontoret 2015-03-09

Tjänsteskrivelse med PM, social- och omsorgskontoret 2015-03-06

Tjänsteskrivelse kultur- och fritidskontoret 2015-02-24

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadskontoret 2015-03-16

Följebrev Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018

Folkhälsoprogram med bilagor 2015-2018 daterat 2014-09-30

Justerandes signum

Ansiagsdatum

Utdragsbestyrkande

2015-04-24

(§ 76 forts.)**Yrkanden**

Ordförande Hanna Klingborg (MP) yrkar bifall till kontorets förslag med tillägg att ge kontoret i uppdrag att förtydliga kommunalnämndens uppföljningsansvar avseende målområdet om ekonomiska och sociala förutsättningar samt målområdet avseende barns och ungas uppväxtvillkor.

Järna kommunalnämnds beslut

1. Nämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till svar på remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram som sitt eget.
2. Nämnden ger kontoret i uppdrag att förtydliga kommunalnämndens uppföljningsansvar avseende målområdet om ekonomiska och sociala förutsättningar samt målområdet avseende barns och ungas uppväxtvillkor.

Särskilt yttrande

Viveca Rabenius (FP) inlämnar ett särskilt yttrande, se bilaga 4 § 76.

Beslutet skickas till
Hållbarhetsutskottet
Kommunstyrelsens kontor/ utredarenheten

Justerandes signum

Anslagsdatum

Utdragsbestyrkande

2015-04-24

Bilagor 4 (2-1/5)
870

JÄRNA KOMMUNDELSNÄMND

2015-04-16

Ärende 24

REMISS AVSEENDE FÖRSLAG TILL SÖDERTÄLJE KOMMUNS FOLKHÄLSOPROGRAM 2015-18

Ärende/beslut

Kommunstyrelsens kontor har lämnat ett förslag till Folkhälsoprogram för perioden 2015-18 och hållbarhetsutskottet har remitterat det till samtliga nämnder. Programmet prioriterar föräldrastöd, mottagning av nyanlända barn samt en tjänst för folkhälsa. Förvaltningen är positiv till de två första förslagen, medan rollen som folkhälsosamordnare måste konkretiseras.

Folkpartiets bedömning

God hälsa är en gåva värd att vårda genom hela livet, från Barnavårdscentralen till äldreboendet. Dessvärre har det moderna samhället en skuggsida, där många frestelser för destruktiva livsstilar lurar runt hörnet. Det sätter spår i form av övervikt, alltfler barn och ungdomar med psykiska funktionshinder och socialt oroliga miljöer. En trygg skola, präglad av värme och kamratskap, inte mobbning, med kunniga och engagerade lärare och inte minst en väl fungerande skolhälsovård lägger grunden för pedagogisk måluppfyllelse och välbefinnande även längre fram i den vuxna världen.

Stillasittande, rökning, missbruk av droger och spel är framträdande orsaker bakom sjukskrivningar, korta som långa. Såväl individen själv, familjen som arbetskamrater påverkas när det börjar gå utför i tillvaron. Vad gäller tobaksbruk är vi på rätt väg med rökfria zoner alltifrån restaurangen till arbetsplatsen. Miljoner svenskar har fimpat för gott, men här finns mer att göra, som vi framhåller längre fram i skrivelsen.

Socialfonden kom till världen som ett lika kärt barn som prinsessorna Estelle och Leonore. Själva idén med en påse pengar att använda för socialt förebyggande insatser möttes först av stående ovationer. Men när regelverket skärskådades på kommunfullmäktiges slippriga arena – så blev det lite som Bambi på hal is. Benen som ska hålla upp en vacker tanke spretade plötsligt åt alla håll och kanter. Ärendet var inte genomtänkt. Här fattades det civila samhället, föreningslivet – ja, de ideella eldsjälarna?

Trots gott uppsåt har socialfonden hamnat snett. Hittills har noll (0) ansökningar kommit in. Folkpartiet vill göra om regelverket för kommunens sociala investeringsfond. Vi föreslår att minst en fjärdedel, det vill säga 6 miljoner kronor, ska kunna användas direkt av ideella aktörer. Hanteringen av ansökningarna ska förenklas, där kopplingen till vetenskap tonas ned, liksom återbetalningskravet.

Här nedan presenteras Folkpartiets generella synpunkter och förslag i anslutning till remissutgåvan av Folkhälsoprogram för Södertälje kommun 2015-18.

Gör det av gågatan till rökfri zon

Stadsmiljöfrågor ligger Folkpartiet varmt om hjärtat. Vi värnar gröna lungor i allmänhet och Kusens backe i synnerhet. Och vi lyfter ett varningens finger när gröna kilar hotas i samband med stadens förtätning. Vi har även uppmärksammat problemen med höga partikelhalter och dålig luftkvalitet på utsatta gator och föreslagit en lång rad åtgärder. Tillsammans med våra allianskolleger har vi också drivit på för en kampanj under rubriken "Håll Södertälje rent". I detta arbete är det angeläget att engagera södertäljeborna, inte minst skolelever och föreningsaktiva.

Tobaksrök och drivor av fimpar i centrala staden är ett gissel för många människor. Vi har i motioner lanserat förslag om rökfri arbetstid för kommunanställda, inköp av fimsug och utpostering av fler askkoppar i det offentliga rummet. Rökförbudet på restauranger mottogs med viss skepsis, men är i dag allmänt accepterat och närmast en succé för branschen.

Nu är tiden mogen att ta nästa steg. Låt oss göra vårt populära strög ännu trivsammare genom att införa en rökfri zon mellan Stora torget och Ekdalsgatan. Tillsammans med fastighetsägare och Centrumföreningen, gärna inom ramen för Södertälje city i samverkan, kan vi åstadkomma ett lyft för vår gemensamma miljö. För att lyckas krävs en bred information till besökare och anställda samt strategiska askkoppar vid samtliga anslutningar till gågatan. Ett rökfritt flanörstråk har potential att bli ännu mer attraktivt för shopping och kulturupplevelser.

Rena barn är friska barn

Kostnaderna för vård av sjuka barn slår nya rekord. I Västra Götaland har man prövat Hyfs, Hygiensjuksköterskor i förskolan. Tid och pengar avsattes för att tvätta barnens händer, torka inventarier och införskaffa extra handskar och pappershanddukar. Eftersom förskolebarn varje år drabbas av uppemot åtta infektioner bedömer vi att vinster finns att hämta både mänskligt och samhällsekonomiskt även i Södertälje. Behovet av hygiensjuksköterskor och hygienombud i förskolan bör utredas, inte minst genom att kartlägga orsakerna till barnens frånvaro, och vid ett positivt utfall successivt införa dessa i syfte att öka frisknärvaron för såväl personal som barn.

Stoppa våldet mot kvinnor

Övergreppen mot kvinnor har många ansikten. I bakgrunden ligger ofta drogmissbruk och bräckliga sociala nätverk, som gisslat enskilda individer och samhället i generationer. Men så i vår tid har patriarkatets handlingar nått bortom allt förstånd. Morden på Fadime Sahindal och Pela Atroshi skakade om Sverige. Motivet stavas heder med far och bröder som gärningsmän.

14000000 2007-01-17
8916 Råderna 4 19-3/5

Folkpartiet föreslår att det upprättas en handlingsplan för kommunens alla verksamheter med riktlinjer för agerande vid misstanke om hedersrelaterad problematik och våld och hot i nära relationer. Vi behöver stärka stödet till alla våldsutsatta kvinnor, även dem som har en funktionsnedsättning eller ett missbruk i sin vardag. Flickor och unga kvinnor med självskadebeteende och/eller aggressivitet ska uppmärksammas tidigt och erbjudas professionell hjälp.

Motverka mobbning, även på nätet

Skolan ska vara en säker arbetsplats där alla elever kan känna sig trygga. Om en allvarlig situation ändå kräver att en elev måste byta skola så är det mobbaren som ska flyttas, inte offret. Till tryggheten hör också rätten till fräscha toaletter och "mjuka" skolgårdar som lockar till lek och spel. Folkpartiet vill också uppmuntra skolorna till att utbilda i humanistiska värderingar

Alltför ofta händer det att invånare utsätts för olika former av hatrelaterade attacker även i Södertälje. Det kan handla om elever som mobbas för att de bär på en symbol för en etnisk minoritet eller att ungdomar trakasseras för sin tro. Ibland kan det gå överstyr med misshandel och grova kränkningar. Oavsett anledning så är denna typ av handling oförsvarbar. Det är av stor betydelse att kontinuerligt arbeta med värdegrundsfrågor, inte minst på skolorna. Kommunen kan med fördel engagera frivilligorganisationer i det här arbetet.

Värna mötesplatser för äldre

Inom äldreomsorgen hänger hoten mot förebyggande insatser ständigt i luften. Vi slår vakt om Lunaträffen, Bergviks vårdshus samt Drömkåken för nydiagnostiserade demenssjuka. Nu har Drömkåkens vänner ombildats till stödförening, vars syfte är att utveckla verksamheten – och stå på egna ekonomiska ben.

Hemtjänsten besöker många ensamma äldre, som behöver komma till mötesplatserna. Personalen bör därför ha en broschyr att sätta i händerna på våra seniorer, som visar var de kan söka gemenskap.

Vovvar i äldreården

Positiva hälsoeffekter av husdjur är omvittnade, inte minst när hundar vistas hos gamla människor. Sällskapsdjur minskar behoven av medicinering, vilket ger humanare vård och lägre kostnader. På demensboenden dämpas oro och ångest. Att klappa en hund gör att måbra-hormonet oxytocin utsöndras i hjärnan. Jyckar är lycka. På Folkpartiets initiativ har äldreomsorgen anställt vårdhunden Charlie, men med tanke på behoven bör fler hundar utbildas för tjänstgöring i våra demensboenden.

Friskvårdspeng för seniorer

De "årsrika" i Södertälje är en stor resurs som på olika sätt har bidragit och fortfarande bidrar till det gemensamma bästa. Att stimulera aktiviteter för människor med lång livserfarenhet kommer garanterat att betala sig i form av bättre hälsa och välbefinnande. Folkpartiet föreslår en friskvårdspeng på 500 kronor om året, som ska erbjudas alla över 80 år (3 732 personer 2014-06-30) - utan biståndsbedömning.

Ekonomiska begränsningar får inte hindra motion, fysisk träning eller allehanda kulturaktiviteter, som enligt samstämmig forskning är ren och skär förebyggande hälsovård.

Äldrepedagoger för friskare liv

I Malmö har man sedan ett tiotal år tillbaka utbildat och anställt äldrepedagoger. Syftet är att främja fysisk, psykisk och social hälsa hos stadens seniorer, helt enkelt att stärka den egna förmågan att förvalta sin vardag på bästa sätt. Vilket arbetsfält har då yrkesgruppen? Ja, det handlar framförallt om att planera, organisera och leda meningsfull dagverksamhet. Vidare att samordna anhörigstöd, skapa nätverk och kontakter mellan dem som bor hemma eller på vård- och omsorgsboenden. Kommunen borde också ha en centralt placerad Silviasyster, med kvalificerad utbildning i demensvård, som stöd i verksamheten.

Även Södertälje får allt fler pigga seniorer, så visst finns det ett stort behov av dessa pedagoger även här. Mälardalens högskola skulle kunna bli ett lämpligt lärosäte för denna utbildning, då förstås med filial vid Campus Telge. Så skapas mänskliga vinster i välfärden.

Frisk luft även på Turingegatan

Larmrapporterna kring skadliga partiklar duggar tätt. Folkpartiet har bland annat föreslagit moderna trafikhanvisningssystem och att Oxbacksleden bantas till en esplanad. I avvaktan på större och dyrare vägombyggnader och kringfarter är omedelbara insatser på Turingegatan nödvändiga. Vi föreslår intensifierat arbete med ny beläggning samt dammbindning genom ökad renspolning och sandsopning av Turingegatan. Likaså behöver vi se över trafikflödena mellan trafikkarusellen i Moraberg och Dalparksmotet.

Skylda redan vid norra motorvägsavfarten att man bekvämt kan ta sig till de västra stadsdelarna – utan att belasta centrum – genom att välja Saltskogs respektive Wasa trafikplatser. Inför en ”grön väg” på Turingegatan, Oxbacksleden/Ångsgatan. Vi borde också begränsa tunga ekipage på aktuell sträcka under den mest intensiva rusningstiden på vardagsmorgon och eftermiddag.

Konsekvenserna av ett dubbdäcksförbud på delar av Turingegatan bör belysas ur flera perspektiv, framförallt miljömässiga men även samhällsekonomiska och rent praktiska. Gatan tar idag ansevärt utrymme i anspråk och ger ett ogästvänligt intryck. Den bör därför begränsas något och lämna plats för såväl cykelbanor som växtlighet. Generöst med bladverk är ett effektivt sätt att fånga upp hälsovådliga partiklar. Genom att plantera tåliga träd på sidor av gatan och skapa en välkomnande allé kan vi lyfta det estetiska mötet med citykärnan.

Skapa zoner med lägre strålning

Mobiltelefonin har skapat nya perspektiv på miljöfrågorna. Det handlar både om att skydda naturvärden och att motverka riskerna för överexponering av strålning. Folkpartiet hävdar försiktighetsprincipen. Mobilmasterna ska placeras utifrån strikt miljöhänsyn. Samverkan mellan operatörer håller nere antalet master. Tillstånden ska kunna omprövas vid konflikt mellan miljökonsekvenser och teknisk utveckling. Det är angeläget att ”strålningsfria” zoner för elöverkänsliga skapas, i första hand vid Molstaberg i Vårdinge.

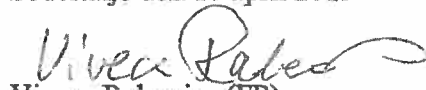
Handwritten notes at the top right of the page, including the number '37' and some illegible scribbles.

Mer friskvård för kommunal personal

Sjukskrivningar till följd av förslitningsskador, utbrändhet och slapp livsstil är ett växande samhällsproblem. Södertälje kommun har varit på rätt väg, men nu ser vi oroande tendenser till stigande sjuktal. Arbetsmiljön för varje anställd måste ses över tillsammans med individanpassade friskvårdsinsatser.

Kommunen erbjuder en friskvårdstimme i veckan på arbetstid och på Folkpartiets initiativ finns en friskvårdspeng motsvarande 2 000 kronor per anställd och år. Den vill vi slå vakt om och fortsätta kampen för en rökfri kommunkoncern som arbetsplats. Tyvärr har en majoritet i kommunfullmäktige sagt nej till vårt förslag om rökfri arbetstid.

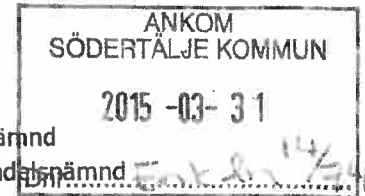
Södertälje den 16 april 2015

Viveca Rabenius (FP)

Handwritten marks at the bottom right of the page.

TJÄNSTESKRIVELSE
2015-03-25
Kommunstyrelsens kontor

Järna kommunalnämnd
Hölö-Mörkö kommunalnämnd
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd
Enhörna kommunalnämnd

Remissyttrande av förslag till Folkhälsoprogrammet

Dnr: Jä 14/105, HM 14/77, VM 14/73, En 14/74

Sammanfattning av ärendet

Hållbarhetsutskottet har remitterat rapporten Folkhälsoprogram 2015-2018 till samtliga nämnder. I förslaget prioriteras tre insatser som föreslås genomföras under programperioden. Det är generellt föräldrastödsprogram, mottagning av nyanlända barn samt samordningsfunktion för folkhälsa. Övriga förslag till utveckling av aktiviteter inom folkhälsoarbetet överläts till respektive nämnd att prioritera inom verksamhetsplan och befintlig budgetram.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommunstyrelsens kontor 2015-03-23
Tjänsteskrivelse med PM, utbildningskontoret 2015-03-09
Tjänsteskrivelse med PM social- och omsorgskontoret 2015-03-06
Tjänsteskrivelse kultur- och fritidskontoret 2015-02-24
Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadskontoret 2015-03-16
Följebrev Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018
Folkhälsoprogram med bilagor 2015-2018 daterat 2014-09-30

Ärendet

Hållbarhetsutskottet har remitterat förslag om Folkhälsoprogram 2015-2018 till samtliga nämnder. I förslaget prioriteras tre insatser som föreslås genomföras under programperioden. Det är generellt föräldrastödsprogram, mottagning av nyanlända barn samt samordningsfunktion för folkhälsa. Övriga förslag till utveckling av aktiviteter inom folkhälsoarbetet överläts till respektive nämnd att prioritera inom verksamhetsplan och befintlig budgetram.

Utbildningskontoret och social- och omsorgskontoret ställer sig positivt till de prioriterade förslagen generellt föräldrastöd och mottagning av nyanlända barn. Gällande förslaget om att inrätta en tjänst som folkhälsosamordnare vill utbildningskontoret uttrycka en reservation

eftersom förslaget i dagsläget inte är tillräckligt konkret. Avseende de övriga förslagen till aktiviteter inom folkhälsoområdet bedömer utbildningskontoret att dessa i stor utsträckning redan idag är en del av det pågående uppdrag som det skrivs fram i skollag och läroplaner. Social- och omsorgskontoret ställer sig positiv till de övriga insatserna och överlämnar till respektive kontor/område att prioritera utvecklingsinsatserna utifrån verksamhetsplaner och budgetramar.

Kultur- och fritidskontoret belyser att fysisk aktivitet, oavsett hur den bedrivs, är hälsofrämjande. Önskvärt vore därför att studera detta på alternativa sätt för att få reda på hur fysiskt aktiva befolkningen är. Genom medborgarenkäter skulle kommunen med utgångspunkt i svaren kunna utforma insatser för att aktivera de som inte motionerar. När det gäller kulturens betydelse för folkhälsan är genomgången i Folkhälsoprogrammet relativt översiktligt hållen och saknar en djupare genomgång av de sätt på vilka kultur kan främja hälsa. Givet detta, utgör det underlag som programmet presenterar i detta avseende inte särskilt ingående vägledning vid utformningen av kulturaktiviteter såsom hälsofrämjande.

Samhällsbyggnadskontoret framför att förslagen i programmet stämmer väl överens med Södertäljes översiktsplan 2013-2030 samt de uppdrag som nämnden/samhällsbyggnadskontoret fått i Mål- och Budget 2015-2018 och finns även i respektive nämnds verksamhetsplan. Programmet ger förslag på aktiviteter per målområde och kontoret kommenterar per aktivitet. Kontorets kommentarer förutsätter att nämndens/kontorets ekonomiska resurser är fortsatt begränsade.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inga ekonomiska konsekvenser föreligger i dagsläget då det endast handlar om yttrande över folkhälsoprogrammet.

Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:

Nämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till svar på remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram som sitt eget.

Handläggare: Vivian Ichu
Samordnare/controller
Kommunstyrelsens kontor/Ledningsstöd ekonomi
Telefon (direkt): 08-523 020 95
E-post: vivian.ichu@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Hållbarhetsutskottet
Kommunstyrelsens kontor/ utredarenheten

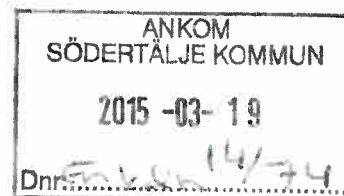

TJÄNSTESKRIVELSE

2015-03-09

Utbildningskontoret

Kommundelsnämnderna

Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018

Dnr:

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens kontor har lämnat ett förslag till Folkhälsoprogram för Södertälje kommun 2015-2018. Hållbarhetsutskottet har remitterat förslaget till samtliga nämnder. I förslaget prioriteras tre insatser som föreslås genomföras under programperioden. Det är generell föräldrastödsprogram, mottagning av nyanlända barn samt samordningsfunktion för folkhälsa. Övriga förslag till utvecklings av aktiviteter inom folkhälsoarbetet överläts till respektive nämnd att prioritera inom verksamhetsplan och befintlig budgetram. Utbildningskontoret ställer sig positivt till de prioriterade förslagen generellt föräldrastöd och mottagning av nyanlända barn. Gällande förslaget om att inrätta en tjänst som folkhälsosamordnare vill Utbildningskontoret uttrycka en reservation eftersom att förslaget i dagsläget inte är tillräckligt konkret. Avseende de övriga förslagen till aktiviteter inom folkhälsoområdet bedömer Utbildningskontoret att dessa i stor utsträckning redan idag är en del av vårt pågående uppdrag som det skrivs fram i skollag och läroplaner.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2015-03-09

PM Utbildningskontorets synpunkter avseende förslag till Södertälje kommuns
Folkhälsoprogram 2015-2018

Följebrev Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018

Protokollsutdrag Hållbarhetsutskottet Folkhälsoprogram 2015-2018

Folkhälsoprogram 2015-2018 daterat 2014-09-30

Bilagor Folkhälsoprogram 2015-2018

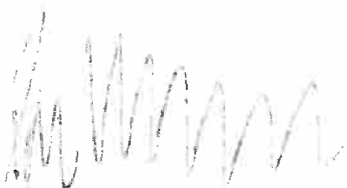
Ärendet

Kommunstyrelsens kontor har fått i uppdrag att ta fram ett folkhälsoprogram för Södertälje kommun 2015-2018. Syftet är att föreslå aktiviteter för att nå folkhälsopolicyns sex målområden som är goda livsvillkor, hälsosamma levnadsvanor, god miljö, goda arbetsförhållanden, psykisk hälsa och samverkan kring folkhälsan. Hållbarhetsutskottet har 2014-12-02 beslutat att remittera

förslaget till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018 till samtliga nämnder. I förslaget prioriteras tre insatser som föreslås genomföras under programperioden. Det är generellt föräldrastödsprogram, mottagning av nyanlända barns samt samordningsfunktion för folkhälsa. Övriga förslag till utvecklings av aktiviteter inom folkhälsoarbetet överläts till respektive nämnd att prioritera inom verksamhetsplan och befintlig budgetram. Utbildningskontorets synpunkter på Folkhälsoprogrammet redovisas sammanfattningsvis ovan och mer utförligt av bifogat PM

Kontorets förslag till nämnden:

Nämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till svar på remiss avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram som sitt eget.

Peter Fredriksson

Utbildningsdirektör

Handläggare: Anna Gannå
Verksamhetschef Resurscentrum
Telefon (direkt): 08-523 015 89
E-post: anna.gannå@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Hållbarhetsutskottet

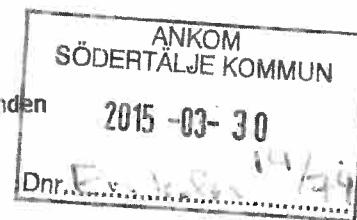
K.sk/enheten för utredning och hållbarhet

Akten

PM
2015-03-09
Utbildningskontoret

Utbildningsnämnden

Utbildningskontorets synpunkter avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018

1. Utbildningskontoret ställer sig positivt till förslaget om att erbjuda alla Södertäljes föräldrar föräldrastödsprogram och förespråkar alternativ två (Kommunstyrelsens kontor) eller tre (Social och omsorgskontoret) när det gäller frågan om vem som ska vara ansvarig utförare. Utbildningskontoret kan se vinster med att utbildningen hålls i skolans lokaler. Utbildningskontoret delar Skolverkets uppfattning, som lyfts fram i Folkhälsoprogrammet, att lärare inte är lämpliga som ledare för föräldrastödsutbildning utifrån att det kan förstärka en maktobalans mellan lärare, elevhälsopersonal och föräldrar. Skolverket ifrågasätter lämpligheten i att skolan tar denna roll och anser att det ligger utanför skolans ansvarsområde.

Utbildningskontoret är även positivt till förslaget om att vidare utreda hur man kan utforma ett samordnat mottagande av nyanlända barn och ungdomar. Utbildningskontoret ser ett behov av att hitta nya former för samverkan mellan de myndigheter som nyanlända familjer behöver ha kontakt med vid sin etablering. Som ett första steg kan kommunens olika kontor inleda en samverkan för att öka kvalitén i mottagandet av barn, unga och deras föräldrar. I ett nästa steg kan samverkan utökas till övriga berörda myndigheter. Om mottagningen ska arbeta med fokus på att ge barn och unga de bästa förutsättningar för en god psykisk och fysisk hälsa är en samverkan med Landstinget nödvändig.

Gällande förslaget om att inrätta en tjänst som folkhälsosamordnare vill

Utbildningskontoret uttrycka en reservation. Utbildningskontoret bedömer att förslaget inte är tillräckligt konkret och att det i Folkhälsoprogrammet inte beskrivs vilka mandat samordnaren ska ha och hur samarbetet med andra ansvariga ska se ut. Detta är nödvändigt för att det ska gå att ta ställning till eventuella vinster med att inrätta en tjänst som folkhälsosamordnare.

2. Det finansieringsförslag av föräldrastödsprogrammet som beskrivs i Folkhälsoprogrammet är inte tydlig på en sådan nivå att det är möjligt att ta ställning till om det är realistiskt.

När det gäller kostnadsberäkning för förslaget om att utreda hur man kan utforma ett samordnat mottagande för barn och unga är det enligt förslaget i ett första skede inte förenat med några kostnader. Om förslaget realiserar blir det förenat med kostnader som i dagsläget inte är kända.

Enligt förslaget förväntas inrättandet av en folkhälsosamordnare inte leda till några ökade kostnader. Utbildningskontoret kan utifrån förslaget inte göra någon annan bedömning.

3. Utbildningskontoret har valt att ge ett sammanfattande svar för varje målområde. De förslag till aktiviteter som lyfts fram är i stor utsträckning redan idag en del av vårt pågående uppdrag som det skrivs fram i skollag och läroplaner. När beslut fattats om vilka insatser som ska genomföras ansvarar varje kontor för att ta fram indikatorer som är lämpliga i förhållande till insatsen. Utbildningskontoret menar därför att det är för tidigt att i nuläget värdera föreslagna indikationer.

Målområde - Delaktighet och inflytande

Utbildningskontoret har ansvar för att elever ges inflytande över sin skolgång och över sitt eget lärande. Detta arbete sker systematisk på individuell nivå och på gruppnivå.

Utbildningskontoret har strukturer för detta inom skolan och ser inget behov av samverkan med andra kontor i denna fråga.

Målområde - Sociala och ekonomiska förutsättningar

Utbildningskontoret tar ansvar för att motverka konsekvenserna av barnfattigdom genom att ge alla elever möjligheter att nå framgång i skolan. Utbildningskontoret har ett starkt kompensatorsikt förhållningssätt. Olika elever får olika insatser utifrån ett jämlikhetsperspektiv. Resurser fördelas på samtliga nivåer – kommunnivå, verksamhetsnivå skolnivå och elevnivå – utifrån det kompensatoriska perspektivet där elevers olika sociala och ekonomiska förutsättningar beaktas.

Målområde - Barn och ungas livsvillkor

Prioriterade insatser inom detta område är att alla Södertäljes föräldrar ska erbjudas föräldrastödsprogram samt att ett samordnat mottagandet ska utformas för barn och ungdomar. Utbildningskontoret ställer sig mycket positiva till dessa förslag och ser gärna att utredningen av hur en gemensam mottagning kan utformas blir prioriterad.

Målområde - Hälsosamma levnadsvanor

Förskolan och skolan har idag ett antal aktiviteter som syftar till att stärka den fysiska hälsan hos barn och unga. Ansvaret att stärka hälsosamma levnadsvanor är tydligt formulerat i både läroplaner och elevhälsans styrdokument. Vad gäller de fysiska aktiviteterna ser Utbildningskontoret gärna att det fortsatta utvecklingsarbetet utgår från de insatser som görs idag, som skolans idrottsundervisning och samarbete med Kultur och fritidskontoret.

Målområde - Psykisk hälsa

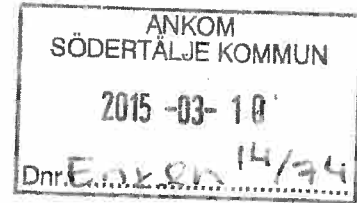
Förskolan och skolan har ett stort ansvar att arbeta med barns och elevers psykiska hälsa. Det arbetet sker i huvudsak inom ramen för den ordinarie verksamheten där ökad kvalitet syftar till att fler barn och elever ska få möjlighet att utvecklas kognitivt och socialt. Även inom detta målområde lyfts de prioriterade insatserna fram som viktiga aktiviteter, vilket Utbildningskontoret ser som positivt. När det arbete med barn och ungas psykiska hälsa tar elevhälsan ett särskilt ansvar för att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

4. Utbildningskontoret uppdrag att arbeta för att öka måluppfyllelsen är också ett i allra högsta grad hälsofrämjande arbete. En lyckad skolgång är en av de mest hälsofrämjande åtgärderna ett barn kan erbjudas. Lärande och hälsa gynnas av samma underliggande faktorer. Dessa är att individen upplever ett sammanhang, förstår och känner delaktighet samt kan påverka sin situation. Således har vår befintliga verksamhet ett mycket starkt fokus på hälsofrämjande aktiviteter.

5. En majoritet av de beskrivna insatserna kan göras inom befintliga budgetramar och organisation. Undantaget är de prioriterade insatserna. Utbildningskontoret ställningstagande avseende ekonomi redovisas för under punkt 2. När det gäller organisation är det inget av förslagen som ger konsekvenser i det avseendet.

2015-03-06
Tjänsteskrivelse

Kontor

Social- och
omsorgskontoret

Handläggare

Anna-Brita Kellerman
08-523 121 41
anna-brita.kellerman@sodertalje.se

Socialnämnd
Omsorgsnämnden
Äldreomsorgsnämnden
Enhörna kommunaldelsnämnd
Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnd
Järna kommunaldelsnämnd
Vårdinge-Mölbo kommunaldelsnämnd

Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Dnr: KS 14/271, SN 14/092, OMS 14/116, ÄON 14/087, En 14/74, HM 14/77,
Jä 14/105, VM 14/73

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har gett Kommunstyrelsens kontor i uppdrag att ta fram ett folkhälsoprogram för Södertälje kommun. Folkhälsoprogrammet föreslås gälla 2015-2018. Nämnderna ombeds yttra sig över förslagen, lämna synpunkter på ansvarsfördelning och huvudansvarig nämnd, samt yttra sig över finansieringsförslagen för de tre prioriterade insatserna. Yttrandet ska vara Kommunstyrelsens kontor, enheten för utredning och hållbarhet tillhanda senast den 31 mars.

Syftet med folkhälsoprogrammet är att föreslå aktiviteter för att nå folkhälsopolicens sex målområden, som är Goda livsvillkor, Hälsosamma levnadsvanor, God miljö, Goda arbetsförhållanden, Psykisk hälsa och Samverkan kring folkhälsan. I förslaget prioriteras följande tre insatser som bedöms få hög prioritet för genomförande, Generellt föräldrastödsprogram, Mottagningscenter för nyanlända barn samt Samordnare för folkhälsoarbetet.

Beslutsunderlag

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse daterad 2015-03-06.
Social- och omsorgskontorets PM daterad 2015-03-06.

Ärendet

Målgruppen för de kommande årens folkhälsoarbete är barn och unga i kommunen. Avgränsningen mot gruppen barn och unga innebär inte att andra gruppers behov av en god hälsa förbises. Syftet med folkhälsoprogrammet är att föreslå aktiviteter för att nå folkhälsopolicyns målområden, där tre insatser för att uppnå goda livsvillkor prioriteras. Prioriterade insatser i förslaget är att alla Södertäljes föräldrar erbjuds föräldrastödsprogram, ett samordnat mottagande av nyanlända barn och ungdomar vid Familjecentral för nyanlända, samt att anställa en folkhälsosamordnare.

Generellt föräldrastödsprogram

Södertälje kommun ska erbjuda alla föräldrar möjligheten att delta i ett generellt föräldrastödsprogram. Föräldrastödet bör utgå från den plats där barn och föräldrar vistas. Det ska finnas tillgängligt för alla oavsett kön, språk, familjekonstellation eller arbetssituation och bör erbjudas på andra språk än svenska. Kommunstyrelsens kontor får i uppdrag att samordna arbetet med generellt föräldrastöd i samverkan med social- och omsorgskontoret och utbildningskontoret. Till huvudansvarig nämnd föreslås kommunstyrelsen.

Samordnat mottagande av nyanlända barn och ungdomer, Familjecentral för nyanlända

Familjecentraler kan fungera som en viktig plattform för tidigt stöd och förebyggande arbete riktat till familjer. Kärnan i verksamheten baseras på ett samarbete mellan socialtjänsten, mödrahälsovården (MVC) och barnhälsovården (BVC). Som en prioriterad folkhälsocinsats bör kommunen under 2015 belysa behovet av att starta familjecentraler i utsatta stadsdelar. Arbetet bör lämpligt samordnas av Social- och omsorgskontoret i samarbete med utbildningskontoret och landstinget. Till huvudansvarig nämnd föreslås socialnämnden.

Samordnare för folkhälsområdet.

För att det sammantagna folkhälsoarbetet ska bli effektivare och få en tydlig struktur föreslås att Södertälje kommun tillsätter en tjänst på heltid för att samordna folkhälsoarbetet. Folkhälsosamordnare ska ha ett samordnat ansvar över folkhälsoarbetet i alla nämnder och bör därför samordnas från kommunstyrelsens kontor. Lämpligt är därför att huvudansvarig nämnd blir kommunstyrelsen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslagen innebär ökade kostnader och kan inte genomföras inom befintlig budgetram. De prioriterade insatserna kan ge vinster för nämnden. Därför föreslås att medel till kostnaderna söks från den sociala investeringsfonden.

De övriga förslagen till utvecklingsinsatserna ställer sig nämnden positiv till och överlämnar till respektive område/kontor att prioritera med tidssättning utifrån sina övriga prioriteringar och verksamhetsplaner.

Social- och omsorgskontorets förslag:

Social- och omsorgskontorets PM daterad 2015-03-06 antas såsom nämndens yttrande över förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram för åren 2015-2018.

Gilda Johansson
Socialdirektör

Anna-Brita Kellerman
Kvalitetsutvecklare

Beslutet expedieras till:

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens kontor
Akten

2015-03-06

PM

Kontor
Social- och
omsorgskontoret

Handläggare
Anna-Brita Kellerman
08-523 121 41
Anna-brita.kellerman@sodertalje.se

Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Bakgrund

Kommunstyrelsen har gett Kommunstyrelsens kontor i uppdrag att ta fram ett folkhälsoprogram för Södertälje kommun. Folkhälsoprogrammet föreslås gälla 2015-2018. Nämnderna ombeds yttra sig över förslagen, lämna synpunkter på ansvarsfördelning och huvudansvarig nämnd, samt yttra sig över finansieringsförslagen för de tre prioriterade insatserna. Yttrandet ska vara Kommunstyrelsens kontor, enheten för utredning och hållbarhet, tillhanda senast den 31 mars.

Syftet med folkhälsoprogrammet är att föreslå aktiviteter för att nå folkhälsopolicyns sex målområden, som är Goda livsvillkor, Hälsosamma levnadsvanor, God miljö, Goda arbetsförhållanden, Psykisk hälsa och Samverkan kring folkhälsan.

I förslaget prioriteras följande tre insatser som bedöms få hög prioritet för genomförande; Generellt föräldrastödsprogram, Mottagningscenter för nyanlända barn samt Samordnare för folkhälsarbetet.

Folkhälsoarbete är ett arbete för social hållbarhet. Det är ett målinriktat arbete som riktar sig till både individer, grupper och befolkning och som inbegriper hela samhällsstrukturen. Södertäljes invånare har sämre hälsa jämfört med många andra kommuner i länet. Den främsta orsaken kan återspeglas i de stora skillnader i livsvillkor, levnadsvanor som finns mellan olika kommuner och grupper i befolkningen.

Målgruppen för de kommande årens folkhälsoarbete är barn och unga i kommunen. Avgränsningen mot gruppen barn och unga innebär inte att andra gruppers behov av en god hälsa förbises. Ett flertal hälsofrämjande aktiviteter bedrivs inom kommunen för såväl

äldre, vuxna och funktionshindrade och det är angeläget att det arbetet fortsätter och förbättras.

Målområden

Målområdet goda livsvillkor

Målområdet goda livsvillkor delas i följande områden;

- Delaktighet och inflytande i samhället,
- Ekonomiska och sociala förutsättningar samt
- Barns och ungas uppväxtvillkor.

Det handlar om tillgång till arbete och bostad, möjlighet till delaktighet och inflytande i samhället men det handlar även om trygghet och att barn ska få tillgång till starka sociala relationer och nätverk. Barn med skilda livsvillkor får olika förutsättningar för en god hälsa och forskning pekar på att barn i socialt utsatta områden i högre grad utvecklar fetma, diabetes och psykisk ohälsa.

Södertälje kommun har en stor andel nyanlända invånare, många barn som bär på erfarenheter flykt, krig och tragedier. Ett förbättrat och sammanhållet mottagande av nyanlända familjer är angeläget framför allt ur ett barnrättsperspektiv. Tidiga insatser i hem- och skolmiljön har betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet.

Miljön i hemmet är en av de viktigaste faktorerna som påverkar barn och ungas hälsa. Särskilt viktiga är relationerna mellan föräldrar och barn. En bra relation mellan föräldrar och barn kan minska risken för ohälsa och riskbeteenden hos barn. En av de åtgärder som framhålls nationellt för att stärka relationen mellan barn och föräldrar är olika typer av föräldrastöd.

Goda livsvillkor omfattar även trygghet och frihet från våld. Studier om våldsutsatthet och koppling till hälsa pekar på att risken för olika former av psykisk och fysisk ohälsa både på lång och kort sikt ökar bland de som varit utsatta för sexuellt, fysiskt och psykiskt våld. Det finns även en tydlig koppling mellan utsatthet för våld under barndomen och utsatthet som vuxen. Forskning visar att det är den största enskilda faktorn till ohälsa. Barn i utsatta miljöer med bristande omsorg från sina föräldrar kan leda till allvarliga konsekvenser för barnen. Det är viktigt att vidta åtgärder för att tidigt upptäcka de barn som lever i utsatta miljöer och stödja dem som riskerar att utveckla ohälsa. Familjecentraler kan vara en viktig arena för tidig upptäckt av utsatta barn.

Barns och ungdomars möjligheter till inflytande och delaktighet i samhället måste stärkas och ske utifrån deras egna förutsättningar. Etnisk och social segregation samt diskriminering försvårar möjligheten till delaktighet och inflytande. Om individer eller grupper av individer upplever att de inte kan påverka de egna livsvillkoren eller utvecklingen av samhället uppstår utanförskap och maktlöshet. Ett sätt att skydda barn från ohälsa och socialt utanförskap som vuxna är en bra utbildning. Det övergripande målet är därför att alla barn i Södertälje ska gå ut grundskolan med fullständiga betyg.

Övriga målområden

Hälsosamma levnadsvanor; I Södertälje kommun är förekomsten av karies, övervikt och barnfetma betydligt högre än genomsnittet för länet. För att utjämna de socioekonomiska skillnaderna i levnadsvanor behöver kommunen utveckla och förstärka aktiviteter som främjar den kostnadsfria vardagsmotionen.

God miljö; Det handlar om trygga miljöer och produkter samt att skapa förutsättningar för fysisk integration. Förslagen handlar om att skapa ålders och funktionsintegrerade mötesplatser för kommuninvånarna enligt intentionerna i kommunens översiktsplan.

Goda arbetsförhållanden; Södertälje kommun som arbetsgivare ska vara en förebild när det gäller goda arbetsförhållanden och aktivt börja implementeringsarbetet med den tobakspolicy som tagits fram för kommunens arbetsplatser.

Psykisk hälsa; Forskning visar att invandrare särskilt med flyktningbakgrund i regel har en högre grad av nedsatt psykiskt välbefinnande än svenskar. Därför föreslås bl. a. att skolan arbetar med att ge personal redskap och kompetensutveckling för att bättre kunna upptäcka symptom på psykisk ohälsa.

Samverkan kring folkhälsan; Samverkan utgör kärnan i allt folkhälsoarbete. För att det sammantagna folkhälsoarbetet ska bli effektivare och få tydlig struktur föreslås att Södertälje kommun tillsätter en tjänst på heltid för att samordna folkhälsoarbetet.

Prioriterade Insatser

Generellt föräldrastödsprogram

Södertälje kommun ska erbjuda alla föräldrar möjligheten att delta i ett generellt föräldrastödsprogram. Föräldrastödet bör utgå från den plats där barn och föräldrar vistas, t.ex. skolan eller som en del av MVC/BVC föräldrautbildningar. Familjecentraler kan fungera som en plats där föräldrastödsprogram erbjuds. Föräldrastödsprogram ska finnas tillgängligt för alla oavsett kön, språk, familjekonstellation eller arbetssituation och bör erbjudas på andra språk än svenska.

Föräldrastödsprogram bedöms vara en viktig förebyggande åtgärd mot våld i nära relation.

Social- och omsorgskontoret betonar därför att föräldrastödsprogrammet bör uppmärksamma att det är förbjudet enligt lag att slå barn och att det inte finns något som heter "aga i uppfostrande syfte". I föräldrastödsprogrammet kan även ingå att informera om var man kan vända sig för att få hjälp.

Huvudansvarig nämnd: Kommunstyrelsens kontor får i uppdrag att samordna arbetet med generellt föräldrastöd. För detta krävs samverkan med utbildningskontoret samt social- och omsorgskontoret. Till huvudansvarig nämnd föreslås kommunstyrelsen. (Alt. förslag 2)

Samordnat mottagande av nyanlända barn och ungdomer, Familjecentral för nyanlända

Nyanlända barn tillhör den mest utsatta och sårbara gruppen i samhället. Idag saknas ett strukturerat och sammanhållet socialt stöd och mottagande av flyktingbarnen som kommer till Södertälje. Familjecentraler kan fungera som en viktig plattform för tidigt stöd och förebyggande arbete riktat till familjer. Kärnan i verksamheten baseras på ett samarbete mellan socialtjänsten, mödrahälsovården (MVC) och barnhälsovården (BVC). Även ett samarbete med BUP bör utvecklas. Familjecentraler fungerar ofta som en mötesplats där föräldrar och barn kan träffas och utbyta erfarenheter och motverka social isolering. Behovet av vägledning/samhällsinformation är stort men det behövs även ett individuellt bemötande.

Som en prioriterad folkhälsoinsats bör kommunen under 2015 belysa behovet av att starta familjecentraler i utsatta stadsdelar. Arbetet kräver att en projektorganisation tillsätts för att utforma detaljer kring förslaget och de samverkansformer som krävs. Arbetet förutsätter även samverkansavtal angående resurser och samarbete med landstinget.

Huvudansvarig nämnd: BVC/MVC kommer att ansvara för viss verksamhet vid familjecentralen. Arbetet bör lämpligt samordnas av Social- och omsorgskontoret i samarbete med utbildningskontoret och landstinget. Till huvudansvarig nämnd föreslås socialnämnden.

Samordnare för folkhälsområdet.

För att det sammantagna folkhälsoarbetet ska bli effektivare och få en tydlig struktur föreslås att Södertälje kommun tillsätter en tjänst på heltid för att samordna folkhälsoarbete. Erfarenheten visar att det behövs en person med ett övergripande och sammanhållet ansvar.

Huvudansvarig nämnd: Folkhälsosamordnare ska ha ett samordnat ansvar över folkhälsoarbetet i alla nämnder och bör därför samordnas från kommunstyrelsens kontor. Lämpligt är därför att huvudansvarig nämnd blir kommunstyrelsen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslagen innebär ökade kostnader och kan inte genomföras inom befintlig budgetram. Den sociala investeringsfonden syftar till att ge ekonomisk möjlighet till förebyggande och främjande insatser inom kommunens verksamheter med barn och unga som främsta målgrupp. De prioriterade insatserna kan bidra till en bättre utveckling för nyanlända barn och ungdomer, och sänka kommunens kostnader på längre sikt. Medel till finansiering bör Socialnämnden tillsammans med Utbildningsnämnden söka till familjecentraler och föräldrastödsprogrammet från den sociala investeringsfonden. Kostnaden för projektorganisationen kan lämpligt finansieras inom befintlig budget hos socialnämnden och utbildningsnämnden.

De övriga förslagen till utvecklingsinsatser

Målområdena delaktighet och inflytande, ekonomiska och sociala förutsättningar, barn och ungas uppväxtvillkor, hälsosamma levnadsvanor, psykisk hälsa och god miljö är mål som respektive nämnd ansvarar för att årligen följa upp. Till varje mål föreslås åtgärder som respektive nämnd kan välja att genomföra.

Respektive nämnd ställer sig positiv till de föreslagna utvecklingsinsatserna och överlämnar till respektive område/kontor att prioritera med tidssättning utifrån sina övriga prioriteringar och verksamhetsplaner.

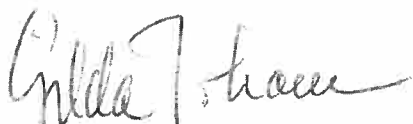
Synpunkter på hur man utifrån befintlig verksamhet ska arbeta med att förstärka det hälsofrämjande perspektivet under programperioden.

I befintlig verksamhet såsom skolor och förskolor kan information om goda livsvillkor och god hälsa ingå i den dagliga verksamheten. Det kan gälla information om droger, psykisk och fysiskt ohälsa, våld m.m. Personal vid naturliga mötesplatser såsom MVC, BVC, skolan och förskolan kan få bättre kunskap i att upptäcka psykisk ohälsa hos både barn och vuxna i ett tidigt skede. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot både barn och vuxna som utsätts för våld/övergrepp. Tidiga signaler bör uppmärksammas och insatser ges i ett tidigt skede.

Inom Barn och ungdom finns fältarna som arbetar relationsskapande och uppsökande med ungdomar i förebyggande syfte, där ingår kurativt arbete och samverkan med skolan.

Fältarna har även viss arbetstid förlagd till kvällar och helger. Särskild uppmärksamhet kommer även fortsättningsvis att riktas mot ungdomar i riskzon. Fältarna samarbetar även med Juventas systrar som ingår i föreningen för Södertälje kvinno- och brottsofferjour men vänder sig till yngre kvinnor/tjejer med ett särskilt projekt riktat till nyanlända.

För att öka ungas delaktighet och inflytande och minska utanförskap och känslan av maktlöshet kan fler mötesplatser mellan unga och beslutsfattare skapas.

Gilda Johansson
Socialdirektör

Anna-Brita Kellerman
Kvalitetsutvecklare

TJÄNSTESKRIVELSE

2015-02-24

Kultur- och fritidskontoret

Kommundelsnämnderna

Yttrande över remiss av förslag till Folkhälsoprogram 2015-18

Dnr:

Sammanfattning av ärendet

Hållbarhetsutskottet har remitterat rapporten Folkhälsoprogram 2015-2018 till bl.a. kultur- och fritidsnämnden. Kultur- och fritidskontoret har tagit ställning till programmet och utarbetat följande förslag till yttrande.

Folkhälsoprogrammet berör kultur- och fritidskontorets enheter, bl.a. genom att uppslag för utveckling av olika verksamheter ges i programmet. För de förslag som rör förstärkning av arbetet med utegym och avgiftsfria spontanidrottsplatser samt ökat stöd till föreningar, ges även förslag till kostnadsprioriteringar.

Ett positivt och nödvändigt arbete har påbörjats. Folkhälsoprogrammet gör en god ansats att synliggöra kulturens och fritidens betydelse för hälsan, dock ligger fokus på idrott, vilket gör att kulturens roll för folkhälsan kommer i skymundan.

Avseende idrotten kan konstateras att det kunskapsunderlag som efterfrågas i folkhälsoprogrammet i de flesta delar framstår som relevant. Dock bedömer kultur- och fritidskontoret att uppgifterna i de allra flesta fall kan och bör inhämtas på andra sätt än som föreslås i programmet – kontoret har bedömt att en eller flera enkäter bör kunna komma ifråga.

Avseende kulturen är det välkommet att denna sfärs inverkan på folkhälsan berörs. Dock måste ytterligare utredningsåtgärder komma till stånd, om kommunen på ett ändamålsenligt sätt ska kunna foga in kulturen som ett moment i ett sammanhållet folkhälsoarbete.

Avseende föreningslivet kan konstateras att kultur- och fritidskontoret redan i dagsläget erbjuder medborgarna ett flertal mötesplatser, bl.a. genom stöd till föreningslivet. Om tanken är att folkhälsoprogrammet ska kunna vara vägledande i utformningen av sådana mötesplatser, bör det tydliggöras hur de kan antas främja folkhälsan.

Ärendet

Bakgrund

I rapporten Folkhälsoprogram 2015-2018 anges att befolkningen i Södertälje kommun i genomsnitt har sämre hälsa än många andra kommuner i länet – dessutom finns stora skillnader

i livsvillkor mellan olika stadsdelar och bostadsområden. Mot bakgrund av detta krävs insatser för att utjämna hälsoskillnaderna i kommunen. Förslag på insatser presenteras i programmet.

Idrott

Idrott är bra för hälsan, menar programmet. Det föreslås förstärkning av arbetet med utegym och spontanidrottsplatser, vilket också föreskrivs i Mål och budget 2015-2017. I programmet förordas att kultur- och fritidskontoret ska ta fram statistik över dels antalet spontanidrottsplatser, dels användandet av dem. Medan kontoret naturligtvis känner antalet spontanidrottsplatser man förfogar över, är användandet av dem svårare att avgöra. Mätning av användandet är problematisk, då det saknas metoder för praktiskt genomförande.

Spontanidrottsplatser och utegym definieras just av spontanitet, varför ingen anmälan krävs. Således har kultur- och fritidskontoret inga data gällande detta. Troligen skulle det mest relevanta mätverktyget vara någon form av medborgarenkät.

I folkhälsoprogrammet efterfrågas mätning av alla föreningars medlemsantal, såväl generellt som specifikt avseende idrottsföreningar, fördelat på kön och ålder. Gruppen 5-14 år tycks ha fallit ur programmet. Den statistik som kultur- och fritidskontoret i dagsläget har tillgång till gäller föreningar som söker och uppfyller kraven för bidrag. För föreningar som inte räknas som idrottsförening går det att manuellt ta fram medlemsantal i åldersspannen 0-25, 26-64 och 65 år och äldre, samt könsfördelning för varje förening. För bidragsberättigade idrottsföreningar går det att ta fram antal aktiviteter, antal barn och unga i åldern 7-25 år, könsfördelningen samt geografisk spridning av medlemmarna.

Det går dock inte att utläsa hur många aktiviteter en given medlem deltagit i, endast att hen deltagit åtminstone en gång under det gångna året. Medlemskap i en förening gör inte automatiskt att personen i fråga blir aktiv. Frågan är därför om det finns effektivare sätt att mäta hälsosamma levnadsvanor. Antal deltagandetillfällen per medlem, fördelat på ålder och kön skulle kunna vara relevanta att mäta, för att få en uppfattning om hälsofrämjande vanor. I dagsläget är det dock inte möjligt att ta fram dessa data. Tilläggas bör att kultur- och fritidsnämndens begrepp "idrottsförening" är ett smalt sådant, det innefattar bara de som kvalificerar till föreningsbidrag som idrottsförening. Föreningar som tillhandahåller scoutverksamhet, Friskis & Svettis och andra föreningar som inte klassas som idrottsföreningar men ändå bedriver motionsaktiviteter, samt kommersiella gym, räknas inte in i statistiken.

Fysisk aktivitet, oavsett hur den bedrivs, är hälsofrämjande. Önskvärt vore därför att studera detta på alternativa sätt för att få reda på hur fysiskt aktiva befolkningen är. En möjlighet är att genomföra medborgarenkäter. Utifrån svaren skulle kommunen kunna utforma insatser för att aktivera de som inte motionerar.

Kultur

Folkhälsoprogrammet tangerar kulturens betydelse för folkhälsan. Tyvärr är genomgången relativt översiktligt hållen och saknar en djupare genomgång av de sätt på vilka kultur kan främja hälsa. Givet detta, utgör det underlag som programmet presenterar i detta avseende inte särskilt ingående vägledning vid utformningen av kulturaktiviteter såsom hälsofrämjande.

Vikten av att ha ett starkt socialt kapital poängteras, men i detta fall lyfts enbart sociala relationer upp, då det klargörs vad som åsyftas med socialt kapital. Många studier om kultur och

hälsa tar fasta på att socialt kapital också innefattar kulturvanor och livsstilar. Socialt kapital, i betydelsen sociala relationer, så väl som kulturvanor och livsstilar, påverkar hälsan. Därför skulle ett resonemang kring detta vara önskvärt.

Kultur kan både utövas och upplevas. Det är inte på förhand givet att alla former av kultur kan antas vara lika hälsofrämjande när de upplevs som när de utövas, eller vice versa. För att folkhälsoytan ska kunna beaktas i förhållande till kommunens kulturstödjande verksamhet i vid bemärkelse, krävs ett mer detaljerat och djuplodande kunskapsunderlag. Folkhälsoprogrammet utgör onekligen ett välkommet första steg i arbetet med att ta fram ett sådant kunskapsunderlag, men kan inte anses tillräckligt i sig självt; ytterligare utredning krävs.

Förening och deltagande

Ett utvecklingsområde som framkommer i folkhälsoprogrammet är att öka barns och ungas inflytande och delaktighet. Konkret föreslås ett återupprättande av ungdomsrådet. Detta har redan gjorts av Ung Fritid och är således ingen aktuell åtgärd.

Programmet föreslår att nämnden tar fram en plan för att utveckla samarbetet med IUG. Kultur- och fritidskontoret samarbetar dock redan, sedan fyra år, med Idrott Utan Gränser (IUG), enligt en fastlagd plan och i nära samverkan med skolan. Vad som enligt programmet avses med att utveckla samarbetet, i förhållande till det omfattande samarbete som redan bedrivs, framstår inte som klart.

I folkhälsoprogrammet lyfts att ökat stöd till föreningarna ger större delaktighet och inflytande i samhället för medborgarna. Kultur- och fritidsnämnden har i Mål och budget 2015-2017 tilldelats stimulansmedel, som ska gå till idrotts- och kulturföreningar. Vilken typ av förening som programmet hänvisar till kan förtydligas – m.a.o. huruvida alla föreningar bör få generellt högre anslag, eller om det går att särskilja föreningar som bidrar till bättre hälsa.

Kultur- och fritidsnämnden har som uppdrag att skapa mötesplatser. I Mål och budget 2015-2017 poängteras att föreningslivet fungerar som mötesplats för barn från hela samhället. Andra mötesplatser skapas genom spontanidrottsplatser, bibliotek, kulturevenemang, etc.

Folkhälsoprogrammet rekommenderar nämnden att, tillsammans med andra nämnder, ta fram en handlingsplan för att öka antalet mötesplatser mellan medborgare. Vilka typer av mötesplatser som efterfrågas bör dock förtydligas.

Nämnden föreslås ta fram strategier för att minska effekterna av barnfattigdom. Barnfattigdom har effekter på kort och långt sikt, varför ett klarläggande av vilka effekter som avses vore önskvärt. Låga eller inga kostnader för aktiviteter kan minska effekterna på kort sikt – ett resonemang som fått genomslag i nämndens beslut om lägre avgifter i kulturskolan, i anläggandet av spontanidrottsplatser och utegym, i anordandet av kulturskolans Laj-Laj-festival samt i arbetet med *En frisk generation*. En frisk generation, med kostnadsfri mat och motion för hela familjen, är exempel på projekt som kan utvecklas, spridas till fler skolor och ge effekter på kort såväl som längre sikt. Dock innebär detta en ökad kostnad.

Sammanfattande synpunkter

Ett positivt och nödvändigt arbete har påbörjats. Folkhälsoprogrammet gör en god ansats att synliggöra kulturens och fritidens betydelse för hälsan, dock ligger fokus på idrott, vilket gör att kulturens roll för folkhälsan kommer i skymundan.

Avseende idrotten kan konstateras att det kunskapsunderlag som efterfrågas i folkhälsoprogrammet i de flesta delar framstår som relevant. Dock bedömer kultur- och fritidskontoret att uppgifterna i de allra flesta fall kan och bör inhämtas på andra sätt än som föreslås i programmet – kontoret har bedömt att en eller flera enkäter bör kunna komma ifråga.

Avseende kulturen är det välkommet att denna sfärs inverkan på folkhälsan berörs. Dock måste ytterligare utredningsåtgärder komma till stånd, om kommunen på ett ändamålsenligt sätt ska kunna foga in kulturen som ett moment i ett sammanhållet folkhälsoarbete.

Avseende föreningslivet kan konstateras att kultur- och fritidskontoret redan i dagsläget erbjuder medborgarna ett flertal mötesplatser, bl.a. genom stöd till föreningslivet. Om tanken är att folkhälsoprogrammet ska kunna vara vägledande i utformningen av sådana mötesplatser, bör det tydliggöras hur de kan antas främja folkhälsan.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

I dagsläget är det inte förenat med några kostnader då det endast handlar om yttrande över folkhälsoprogrammet.

Kultur- och fritidskontorets förslag till kommundelsnämnderna:

Kultur- och fritidskontorets tjänsteskrivelse daterad 2015-02-24 antas såsom nämndens yttrande över förslag till Folkhälsoprogram 2015-2018.

Staffan Jonsson

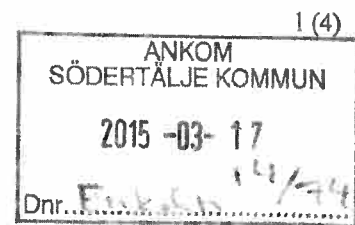
Kultur- och fritidschef

Handläggare:
Elin Hyving

Beslutet skickas till

2015-03-16
Tjänsteskrivelse

Kontor
Samhällsbyggnadskontoret

Handläggare
Karin Skilje/Vera Domert
08-5230 2500 / 08-5230 6671
Karin.skilje@sodertalje.se / vera.domert@sodertalje.se

Enhörna kommunaldelsnämnd

Remissyttrande över förslag till Folkhälsoprogram

Dnr: En 14/74

Ärendet

Hållbarhetsutskottet har remitterat ett förslag till *Folkhälsoprogram 2015-2018* till berörda nämnder. Förslagen i Folkhälsoprogrammet berör Järna nämnden inom målområdena *Delaktighet och inflytande*, *Hälsosamma levnadsvanor* samt *God miljö*. Strukturen nedan följer anvisningarna i förslaget.

Programmet ger förslag på aktiviteter per målområde som presenteras nedan och därefter kommer kontorets kommentarer. Kontorets kommentarer förutsätter att nämndens/kontorets ekonomiska resurser är fortsatt begränsade.

Förslagen i programmet stämmer väl överens med Södertäljes översiktsplan 2013-2030 samt de uppdrag som nämnden/samhällsbyggnadskontoret fått i M&B respektive nämndens verksamhetsplan.

Målområde: Delaktighet och inflytande

Delmål: Barn och ungas möjligheter till inflytande och delaktighet ska förbättras.

Förslag på aktiviteter i Folkhälsoprogrammet:

- Öka barns och ungas delaktighet i planering, beslutsfattande och samhällets demokratiska processer. Utred möjligheten att upprätta barn och ungdomsråd, barnombudsman.
(Delat ansvar med samtliga nämnder)
- Förstärk arbetet med att se till att barn och ungdomar kommer till tals i de frågor som berör dem t.ex.
– ordna mötesplatser mellan barn och beslutsfattare.

- möt barn och ungdomar på deras egna arenor, elevråd, föreningar etc.
(Delat ansvar med samtliga nämnder)

Kontorets förslag till remissvar:

Sedan 2013 utvecklar samhällsbyggnadskontoret en ny mötesplats i stadshusets entréplan – *Mötesplats Samhällsbyggnad*. Från hösten 2015 kommer kontoret att informera om och utveckla formerna för dialog kring samhällsbyggnadsfrågor här, i Södertälje Stadshus, inre utställningshallen. Vid speciella tillfällen kan inbjudan riktas speciellt till barn och ungdomar.

Södertälje City i samverkan som leds från samhällsbyggnadskontoret genomför tre evenemang/mötetillfällen i centrum varje år. Syftet är att berätta och ha dialog kring utvecklingsarbetet som pågår i Södertälje centrum och som ska fortsätta under flera år framåt.

Ur samhällsbyggnadskontorets perspektiv var det mycket positivt när det fanns ett ungdomsråd i kommunen som kontoret hade en dialog med i planfrågor där ungdomar bedömdes ha ett stort intresse. Ett alternativ till ungdomsråd kan vara en fokusgrupp med ungdomar som kontoret har dialoger med. Insatsen kräver dock ökade resurser.

Förslag på aktivitet i Folkhälsoprogrammet:

Ta fram en plan för att öka antalet mötesplatser mellan medborgarna i kommunen.
(Delat ansvar med Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden, Kultur- och fritidsnämnden)

Kontorets förslag till remissvar:

I första hand arbetar kontoret för att förvalta, underhålla och utveckla de mötesplatser och mötetillfällen som finns i kommunen, t ex idrottshallar, parker, gågator, torg och på sikt ska även Slussholmen bli en plats att mötas och ha roligt på.

Målområde: Hälsosamma levnadsvanor

Delmål: Förbättra barn och ungas levnadsvanor, andelen barn och unga som motionerar regelbundet ska öka.

Andelen barn och unga med fetma och övervikt ska minska.

Andelen unga som använder alkohol, narkotika och tobak ska minska.

Små barns utgångsläge för hälsosamma levnadsvanor ska förbättras.

Förslag på aktivitet i Folkhälsoprogrammet:

Anlägg fler cykelvägar enligt kommunens cykelplan, prioritera vägar i anslutning till skolor.
(Delat ansvar med Tekniska nämnden)

Förslag på enhet/indikator för uppföljning:

Antal km anlagda cykelvägar i % av den totala väglängden i tätorten.

Kontorets förslag till remissvar:

Samhällsbyggnadskontoret bygger ut gång- och cykelvägar enligt kommunens Cykelplan. De närmaste tre åren satsar kommunen stort på GC-vägar och det finns totalt 25 mkr i M&B för att bygga ut gång- och cykelvägar.

Förslag på aktivitet i Folkhälsoprogrammet:

Förskola och skola bör uppmuntra eleverna till fysisk aktivitet och hälsosamma levnadsvanor. Inventera Södertälje kommuns skolvägar och skolgårdar ur aspekten att de ska uppmuntra till gång, cykling och spontan fysisk aktivitet.

(Delat ansvar med Utbildningsnämnden, Miljönämnden och Tekniska nämnden)

Kontorets förslag till remissvar:

I år startar samhällsbyggnadskontoret projektet *Säkrare skolvägar*. Det inbegriper både GC-vägar och avlämningsplatser 300-400 meter från skolan för att biltrafiken ska hållas på avstånd från skolorna.

Kontoret mäter antalet nyanlagda cykelvägar och kan relatera till den totala väglängden i tätorten vid uppföljning.

Målområde: God Miljö

Delmål: Den miljörelaterade hälsan ska förbättras

Kommunen ska i högre grad beakta sociala konsekvenser vid fysiska investeringar.

Förslag på aktivitet i Folkhälsoprogrammet:

Ta fram en plan för hur tillgängligheten till natur, promenadstråk och rekreationsområden kan förbättras. Information ska finnas på andra språk än svenska.

(Delat ansvar med Miljönämnden, Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden)

Kontorets förslag till remissvar:

I kommunen finns en Grönplan som visar tätortens grönområden och grönstråk. En cykelkarta finns som revideras regelbundet och i takt med utbyggnaden av gång- och cykelvägar. Till kommunens naturreservat finns en guidebok.

För att utveckla denna typ av information för att nå fler och större grupper bedömer kontoret att kommunstyrelsekontorets kommunikationsenhet behöver göra en insats.

Kontoret har under 2015-2017 i uppdrag från kommunfullmäktige att förbättra promenadstråk och grönområden inom Södertälje stadskärna. I projektet *Södertälje City i samverkan* finns en plan för detta arbete.

Förslag på aktivitet i Folkhälsoprogrammet:

Ta fram *en modell för sociala konsekvensbedömningar vid beslut om fysiska investeringar*.
(Delat ansvar med Tekniska nämnden, Miljönämnden, Kommunstyrelsen, Stadsbyggnadsnämnden)

Kontorets förslag remissvar:

Södertäljes översiktsplan *Framtid Södertälje* lyfter fram vikten av en hållbar och social utveckling. I M&B uttrycks att samhällsbyggnadsprocessen ska präglas av nytänkande och öppenhet med ett tydlig barnperspektiv.

En modell för sociala konsekvensbedömningar vid beslut om fysiska investeringar för att stödja arbetet i rätt riktning har tagits fram i några kommuner. Det har varit t ex landskapsarkitekter och socialantropologer som på konsultbasis anlåtats för detta. Den kompetensen finns inte på samhällsbyggnadskontoret varför medel för konsultinsatser krävs. Ett annat alternativ är att kontoret tar kontakt med en kommun som arbetat med stöd av en modell för social konsekvensbedömning vid fysiska investeringar för att ta del av deras erfarenheter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2015-03-16
Förslag till folkhälsoprogram 2015-2017

Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:

1. Nämnden beslutar godkänna remissyttrandet.

Kenneth Hagström
Samhällsbyggnadsdirektör

Karin Skilje
Verksamhetscontroller

*Beslutet expedieras till:
Hållbarhetsutskottet, Akten*

§ 2 Folkhälsoprogrammet

Dnr: ALN 14/064

Sammanfattning av ärendet

Miljöinspektör Ulrika Olsson informerar om Folkhälsoprogrammet

Kommunstyrelsens kontor, enheten för utredning och hållbarhet, har skickat förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram på remiss till samtliga nämnder, styrelser, rådsorgan och politiska partier.

Arbetslivskontoret föreslår att nämnden antar kontorets förslag till yttrande som sitt eget.

Beslutsunderlag

Arbetslivskontorets tjänsteskrivelse 2015-01-19

Folkhälsoprogram 2014-09-30

Följebrev folkhälsoprogram remiss nämnderna

Bilagor folkhälsoprogram

HU 2014-12-02 § 38

Yrkande

Marianne Kock (M) yrkar bifall till kontorets förslag.

Ordförande bifaller Marianne Kocks yrkande.

Metin Hawsho (FP) bifaller Marianne Kocks yrkande men hänvisar också till Folkpartiets yttrande över Mål och budget som är inlämnat till kommunstyrelsen.

Arbetslivsnämndens beslut

Nämnden antar kontorets yttrande som sitt eget.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Hållbarhetsutskottet
Akten

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2015-02-05	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	--------------------

TJÄNSTESKRIVELSE

2015-01-19

Arbetslivskontoret

Arbetslivsnämnden

Yttrande avseende Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Dnr: ALN 2014/0064, KS 14/271

Sammanfattning av ärendet

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2015-01-19

Folkhälsoprogram 2014-09-30

Följebrev folkhälsoprogram remiss nämnderna

Bilagor folkhälsoprogram

HU 2014-12-02 § 38

Ärendet

Kommunstyrelsens kontor, enheten för utredning och hållbarhet, har skickat förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram på remiss till samtliga nämnder, styrelser, rådsorgan och politiska partier. Nämnderna ombeds särskilt yttra sig över följande:

1. Nämnderna ombeds yttra sig över förslagen till prioriterade insatser (generellt föräldrastödsprogram, mottagning av nyanlända barn, samordningsfunktion för folkhälsa) och att lämna synpunkter på ansvarsfördelning och huvudansvarig nämnd för respektive insats.
2. Nämnderna ombeds yttra sig över finansieringsförslagen för de tre prioriterade insatserna (generellt föräldrastödsprogram, mottagning för nyanlända barn, samordningsfunktion för folkhälsa).
3. Nämnderna ombeds yttra sig över de övriga förslagen till utvecklingsinsatser. Se bilaga 2 sammanfattning per nämnd. Nämnderna ombeds även att inkomma med prioriteringar och tidssättning avseende dessa förslag utifrån sina övriga prioriteringar och verksamhetsplaner.
4. Nämnderna ombeds lämna synpunkter på hur man utifrån befintlig verksamhet ska arbeta med att förstärka det hälsofrämjande perspektivet under programperioden.

Arbetslivsnämndens yttrande

Arbetslivsnämnden har inget att erinra vad gäller de prioriterade insatserna. Vad gäller ansvarsfördelning och huvudansvarig nämnd för respektive insats anför nämnden följande:

Föräldrastödsprogram

Med hänvisning till erfarenheter med bland annat svårigheter att genomdriva uppdrag som ligger utanför nämndernas lagstadgade ansvar förordar arbetslivsnämnden alternativ 2 vad gäller generellt föräldrastödsprogram;

Kommunstyrelsens kontor får i uppdrag 2015 samordna arbetet med generellt föräldrastöd enligt beslut i mål och budget 2012-2014. För detta krävs samverkan med utbildningskontoret samt social- och omsorgskontoret. Det krävs att det avsätts medel i mål och budget men det kräver även organisationsförändringar då det inte finns någon tydlig organisation för det förebyggande arbetet i kommunen.

Mottagning av nyanlända barn

Arbetslivsnämnden stödjer förslaget om att inrätta en mottagning för nyanlända barn under 2015, samt förslaget att belysa behovet av att återupprätta fler familjecentraler i utsatta stadsdelar.

Ansvar för detta arbete bör ligga på kommunstyrelsens kontor enligt förslag. Detta för att samordningen bedöms ha goda förutsättningar om det ligger under kommunstyrelsens kontors ansvar, samt för att minimera risken att verksamheten läggs ned om enskilda kontor i perioder har en kärv ekonomi.

Nämnden ställer sig bakom förslaget att ansöka om medel från den Sociala investeringsfonden för genomförandet.

Samordningsfunktion för folkhälsa

Arbetslivsnämnden stödjer förslaget om att inrätta en stödstruktur för genomförandet av folkhälsoprogrammet, genom att tillsätta en tjänst på heltid för att arbeta med folkhälsa.

Vad gäller förslagen till utvecklingsinsatser berörs inte arbetslivsnämnden, och har därför inget att anföra.

Utifrån arbetslivsnämndens befintliga verksamhet kommer man inom sitt uppdrag att fortsätta bidra till ökad folkhälsa genom att stödja människor att närma sig arbetslivet och egen försörjning. Vidare avser arbetslivsnämnden att fortsätta tillhandahålla hälsokommunikatörer till nyanlända flyktingar inom etableringen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser eller krav på finansiering.

Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:

Arbetslivsnämnden antar yttrandet som sitt eget.

Arjun Bakshi

Kontorschef

Handläggare: Maria Hjernerth

Koordinator

Staben

Telefon (direkt): 08-523 049 39

E-post: maria.hjernerth@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsens kontor, enheten för utredning och hållbarhet

§ 44 Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Dnr: SN 14/092

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har gett Kommunstyrelsens kontor i uppdrag att ta fram ett folkhälsoprogram för Södertälje kommun. Folkhälsoprogrammet föreslås gälla 2015-2018.

Nämnderna ombeds yttra sig över förslagen, lämna synpunkter på ansvarsfördelning och huvudansvarig nämnd, samt yttra sig över finansieringsförslagen för de tre prioriterade insatserna. Yttrandet ska vara Kommunstyrelsens kontor, enheten för utredning och hållbarhet tillhanda senast den 31 mars.

Syftet med folkhälsoprogrammet är att föreslå aktiviteter för att nå folkhälsopolicyns sex målområden, som är Goda livsvillkor, Hälsosamma levnadsvanor, God miljö, Goda arbetsförhållanden, Psykisk hälsa och Samverkan kring folkhälsan. I förslaget prioriteras följande tre insatser som bedöms få hög prioritet för genomförande, Generellt föräldrastödsprogram, Mottagningscenter för nyanlända barn samt Samordnare för folkhälsoarbetet. Social- och omsorgskontoret föreslår att nämnden antar kontorets förslag till yttrande som sitt eget.

Beslutsunderlag

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse 2015-03-06

Social- och omsorgskontorets PM 2015-03-06

Förslag på folkhälsoprogram för Södertälje kommun

Yrkande

Bo-Håkan Stockhaus (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag men hänvisar också till Folkpartiets remissvar som inlämnats till kommunfullmäktige.

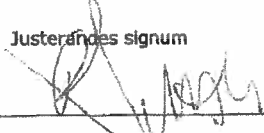

Ordförande bifaller Bo-Håkan Stockhaus yrkande i den del som antar kontorets förslag till yttrande men avslår på att nämnden ska hänvisa till Folkpartiets remissvar.

Proposition

Ordförande ställer proposition på Bo-Håkan Stockhaus yrkande med bifall till kontorets förslag med hänvisning till Folkpartiets remissvar mot sitt eget yrkande om endast bifall till förvaltningens förslag och finner att ordförandes eget yrkande bifallits.

Socialnämndens beslut

Nämnden antar kontorets förslag till yttrande över förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram för åren 2015-2018, som sitt eget, och överlämnar det till kommunstyrelsens kontor.

Justeraendes signum 	Anslagsdatum 2015-04-01	Utdragsbestyrkande
--	----------------------------	--

§ 44 forts.

Beslutet expedieras till:
Hållbarhetsutskottet
Kommunstyrelsens kontor
Akten

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2015-04-01	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	--

2015-03-06
Tjänsteskrivelse

Kontor
Social- och
omsorgskontoret

Handläggare
Anna-Brita Kellerman
08-523 121 41
anna-brita.kellerman@sodertalje.se

Socialnämnd
Omsorgsnämnden
Äldreomsorgsnämnden
Enhörna kommunalnämnd
Hölö-Mörkö kommunalnämnd
Järna kommunalnämnd
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd

Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Dnr: KS 14/271, SN 14/092, OMS 14/116, ÄON 14/087, En 14/74, HM 14/77,
Jä 14/105, VM 14/73

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har gett Kommunstyrelsens kontor i uppdrag att ta fram ett folkhälsoprogram för Södertälje kommun. Folkhälsoprogrammet föreslås gälla 2015-2018. Nämnderna ombeds yttra sig över förslagen, lämna synpunkter på ansvarsfördelning och huvudansvarig nämnd, samt yttra sig över finansieringsförslagen för de tre prioriterade insatserna. Yttrandet ska vara Kommunstyrelsens kontor, enheten för utredning och hållbarhet tillhanda senast den 31 mars.

Syftet med folkhälsoprogrammet är att föreslå aktiviteter för att nå folkhälsopolicyns sex målområden, som är Goda livsvillkor, Hälsosamma levnadsvanor, God miljö, Goda arbetsförhållanden, Psykisk hälsa och Samverkan kring folkhälsan. I förslaget prioriteras följande tre insatser som bedöms få hög prioritet för genomförande, Generellt föräldrastödsprogram, Mottagningscenter för nyanlända barn samt Samordnare för folkhälsoarbetet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2015-03-06 samt PM daterad 2015-03-06

Ärendet

Målgruppen för de kommande årens folkhälsoarbete är barn och unga i kommunen. Avgränsningen mot gruppen barn och unga innebär inte att andra gruppers behov av en god hälsa förbises. Syftet med folkhälsoprogrammet är att föreslå aktiviteter för att nå folkhälsopolicyns målområden, där tre insatser för att uppnå goda livsvillkor prioriteras. Prioriterade insatser i förslaget är att alla Södertäljes föräldrar erbjuds föräldrastödsprogram, ett samordnat mottagande av nyanlända barn och ungdomar vid Familjecentral för nyanlända, samt att anställa en folkhälsosamordnare.

Generellt föräldrastödsprogram

Södertälje kommun ska erbjuda alla föräldrar möjligheten att delta i ett generellt föräldrastödsprogram. Föräldrastödet bör utgå från den plats där barn och föräldrar vistas. Det ska finnas tillgängligt för alla oavsett kön, språk, familjekonstellation eller arbetssituation och bör erbjudas på andra språk än svenska. Kommunstyrelsens kontor får i uppdrag att samordna arbetet med generellt föräldrastöd i samverkan med social- och omsorgskontoret och utbildningskontoret. Till huvudansvarig nämnd föreslås Kommunstyrelsen.

Samordnat mottagande av nyanlända barn och ungdomer, Familjecentral för nyanlända

Familjecentraler kan fungera som en viktig plattform för tidigt stöd och förebyggande arbete riktat till familjer. Kärnan i verksamheten baseras på ett samarbete mellan socialtjänsten, mödrhälsovården (MVC) och barnhälsovården (BVC). Som en prioriterad folkhälsoinsats bör kommunen under 2015 belysa behovet av att starta familjecentraler i utsatta stadsdelar. Arbetet bör lämpligt samordnas av Social- och omsorgskontoret i samarbete med utbildningskontoret och landstinget. Till huvudansvarig nämnd föreslås socialnämnden.

Samordnare för folkhälsområdet.

För att det sammantagna folkhälsoarbetet ska bli effektivare och få en tydlig struktur föreslås att Södertälje kommun tillsätter en tjänst på heltid för att samordna folkhälsoarbetet. Folkhälsosamordnare ska ha ett samordnat ansvar över folkhälsoarbetet i alla nämnder och bör därför samordnas från kommunstyrelsens kontor. Lämpligt är därför att huvudansvarig nämnd blir kommunstyrelsen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslagen innebär ökade kostnader och kan inte genomföras inom befintlig budgetram. De prioriterade insatserna kan ge vinster för nämnden. Därför föreslås att medel till kostnaderna söks från den sociala investeringsfonden.

De övriga förslagen till utvecklingsinsatserna ställer sig nämnden positiv till och överlämnar till respektive område/kontor att prioritera med tidssättning utifrån sina övriga prioriteringar och verksamhetsplaner.

Social- och omsorgskontorets förslag:

Social- och omsorgskontorets PM daterad 2015-03-06 antas såsom nämndens yttrande över förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram för åren 2015-2018.

Gilda Johansson
Socialdirektör

Anna-Brita Keilerman
Kvalitetsutvecklare

Beslutet expedieras till:

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens kontor
Akten

2015-03-06
PM

Kontor
Social- och
omsorgskontoret

Handläggare
Anna-Brita Kellerman
08-523 121 41
Anna-brita.kellerman@sodertalje.se

Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Bakgrund i ärendet

Kommunstyrelsen har gett Kommunstyrelsens kontor i uppdrag att ta fram ett folkhälsoprogram för Södertälje kommun. Folkhälsoprogrammet föreslås gälla 2015-2018. Nämnderna ombeds yttra sig över förslagen, lämna synpunkter på ansvarsfördelning och huvudansvarig nämnd, samt yttra sig över finansieringsförslagen för de tre prioriterade insatserna. Yttrandet ska vara Kommunstyrelsens kontor, enheten för utredning och hållbarhet, tillhanda senast den 31 mars.

Syftet med folkhälsoprogrammet är att föreslå aktiviteter för att nå folkhälsopolicyns sex målområden, som är Goda livsvillkor, Hälsosamma levnadsvanor, God miljö, Goda arbetsförhållanden, Psykisk hälsa och Samverkan kring folkhälsan.

I förslaget prioriteras följande tre insatser som bedöms få hög prioritet för genomförande; Generellt föräldrastödsprogram, Mottagningscenter för nyanlända barn samt Samordnare för folkhälsoarbetet.

Folkhälsoarbete är ett arbete för social hållbarhet. Det är ett målinriktat arbete som riktar sig till både individer, grupper och befolkning och som inbegriper hela samhällsstrukturen. Södertäljes invånare har sämre hälsa jämfört med många andra kommuner i länet. Den främsta orsaken kan återspeglas i de stora skillnader i livsvillkor, levnadsvanor som finns mellan olika kommuner och grupper i befolkningen.

Målgruppen för de kommande årens folkhälsoarbete är barn och unga i kommunen. Avgränsningen mot gruppen barn och unga innebär inte att andra gruppers behov av en god hälsa förbises. Ett flertal hälsofrämjande aktiviteter bedrivs inom kommunen för såväl

äldre, vuxna och funktionshindrade och det är angeläget att det arbetet fortsätter och förbättras.

Målområden

Målområdet goda livsvillkor

Målområdet goda livsvillkor delas i följande områden;

- Delaktighet och inflytande i samhället,
- Ekonomiska och sociala förutsättningar samt
- Barns och ungas uppväxtvillkor.

Det handlar om tillgång till arbete och bostad, möjlighet till delaktighet och inflytande i samhället men det handlar även om trygghet och att barn ska få tillgång till starka sociala relationer och nätverk. Barn med skilda livsvillkor får olika förutsättningar för en god hälsa och forskning pekar på att barn i socialt utsatta områden i högre grad utvecklar fetma, diabetes och psykisk ohälsa.

Södertälje kommun har en stor andel nyanlända invånare, många barn som bär på erfarenheter flykt, krig och tragedier. Ett förbättrat och sammanhållet mottagande av nyanlända familjer är angeläget framför allt ur ett barnrättsperspektiv. Tidiga insatser i hem- och skolmiljön har betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet.

Miljön i hemmet är en av de viktigaste faktorerna som påverkar barn och ungas hälsa. Särskilt viktiga är relationerna mellan föräldrar och barn. En bra relation mellan föräldrar och barn kan minska risken för ohälsa och riskbeteenden hos barn. En av de åtgärder som framhålls nationellt för att stärka relationen mellan barn och föräldrar är olika typer av föräldrastöd.

Goda livsvillkor omfattar även trygghet och frihet från våld. Studier om våldsutsatthet och koppling till hälsa pekar på att risken för olika former av psykisk och fysisk ohälsa både på lång och kort sikt ökar bland de som varit utsatta för sexuellt, fysiskt och psykiskt våld. Det finns även en tydlig koppling mellan utsatthet för våld under barndomen och utsatthet som vuxen. Forskning visar att det är den största enskilda faktorn till ohälsa. Barn i utsatta miljöer med bristande omsorg från sina föräldrar kan leda till allvarliga konsekvenser för barnen. Det är viktigt att vidta åtgärder för att tidigt upptäcka de barn som lever i utsatta miljöer och stödja dem som riskerar att utveckla ohälsa. Familjecentraler kan vara en viktig arena för tidig upptäckt av utsatta barn.

Barns och ungdomars möjligheter till inflytande och delaktighet i samhället måste stärkas och ske utifrån deras egna förutsättningar. Etnisk och social segregation samt diskriminering försvårar möjligheten till delaktighet och inflytande. Om individer eller grupper av individer upplever att de inte kan påverka de egna livsvillkoren eller utvecklingen av samhället uppstår utanförskap och maktlöshet. Ett sätt att skydda barn från ohälsa och socialt utanförskap som vuxna är en bra utbildning. Det övergripande målet är därför att alla barn i Södertälje ska gå ut grundskolan med fullständiga betyg.

Övriga målområden

Hälsosamma levnadsvanor; I Södertälje kommun är förekomsten av karies, övervikt och barnfetma betydligt högre än genomsnittet för länet. För att utjämna de socioekonomiska skillnaderna i levnadsvanor behöver kommunen utveckla och förstärka aktiviteter som främjar den kostnadsfria vardagsmotionen.

God miljö; Det handlar om trygga miljöer och produkter samt att skapa förutsättningar för fysisk integration. Förslagen handlar om att skapa ålders och funktionsintegrerade mötesplatser för kommuninvånarna enligt intentionerna i kommunens översiktsplan.

Goda arbetsförhållanden; Södertälje kommun som arbetsgivare ska vara en förebild när det gäller goda arbetsförhållanden och aktivt börja implementeringsarbetet med den tobakspolicy som tagits fram för kommunens arbetsplatser.

Psykisk hälsa; Forskning visar att invandrare särskilt med flyktningbakgrund i regel har en högre grad av nedsatt psykiskt välbefinnande än svenskar. Därför föreslås bl. a. att skolan arbetar med att ge personal redskap och kompetensutveckling för att bättre kunna upptäcka symptom på psykisk ohälsa.

Samverkan kring folkhälsan; Samverkan utgör kärnan i allt folkhälsoarbete. För att det sammantagna folkhälsoarbetet ska bli effektivare och få tydlig struktur föreslås att Södertälje kommun tillsätter en tjänst på heltid för att samordna folkhälsoarbetet.

Prioriterade insatser

- **Generellt föräldrastödsprogram**

Södertälje kommun ska erbjuda alla föräldrar möjligheten att delta i ett generellt föräldrastödsprogram. Föräldrastödet bör utgå från den plats där barn och föräldrar vistas, t.ex. skolan eller som en del av MVC/BVC föräldrautbildningar. Familjecentraler kan fungera som en plats där föräldrastödsprogram erbjuds. Föräldrastödsprogram ska finnas tillgängligt för alla oavsett kön, språk, familjekonstellation eller arbetssituation och bör erbjudas på andra språk än svenska.

Föräldrastödsprogram bedöms vara en viktig förebyggande åtgärd mot våld i nära relation.

Social- och omsorgskontoret betonar därför att föräldrastödsprogrammet bör uppmärksamma att det är förbjudet enligt lag att slå barn och att det inte finns något som heter "aga i uppfostrande syfte". I föräldrastödsprogrammet kan även ingå att informera om var man kan vända sig för att få hjälp.

Huvudansvarig nämnd: Kommunstyrelsens kontor får i uppdrag att samordna arbetet med generell föräldrastöd. För detta krävs samverkan med utbildningskontoret samt social- och omsorgskontoret. Till huvudansvarig nämnd föreslås kommunstyrelsen.
(Alt. förslag 2)

- **Samordnat mottagande av nyanlända barn och ungdomer, Familjecentral för nyanlända**

Nyanlända barn tillhör den mest utsatta och sårbara gruppen i samhället. Idag saknas ett strukturerat och sammanhållet socialt stöd och mottagande av flyktingbarnen som kommer till Södertälje. Familjecentraler kan fungera som en viktig plattform för tidigt stöd och förebyggande arbete riktat till familjer. Kärnan i verksamheten baseras på ett samarbete mellan socialtjänsten, mödrahälsovården (MVC) och barnhälsovården (BVC). Även ett samarbete med BUP bör utvecklas. Familjecentraler fungerar ofta som en mötesplats där föräldrar och barn kan träffas och utbyta erfarenheter och motverka social isolering. Behovet av vägledning/samhällsinformation är stort men det behövs även ett individuellt bemötande.

Som en prioriterad folkhälsoinsats bör kommunen under 2015 belysa behovet av att starta familjecentraler i utsatta stadsdelar. Arbetet kräver att en projektorganisation tillsätts för att utforma detaljer kring förslaget och de samverkansformer som krävs. Arbetet förutsätter även samverkansavtal angående resurser och samarbete med landstinget.

Huvudansvarig nämnd: BVC/MVC kommer att ansvara för viss verksamhet vid familjecentralen. Arbetet bör lämpligt samordnas av Social- och omsorgskontoret i samarbete med utbildningskontoret och landstinget. Till huvudansvarig nämnd föreslås socialnämnden.

- **Samordnare för folkhälsområdet.**

För att det sammantagna folkhälsoarbetet ska bli effektivare och få en tydlig struktur föreslås att Södertälje kommun tillsätter en tjänst på heltid för att samordna folkhälsoarbete. Erfarenheten visar att det behövs en person med ett övergripande och sammanhållet ansvar.

Huvudansvarig nämnd: Folkhälsosamordnare ska ha ett samordnat ansvar över folkhälsoarbetet i alla nämnder och bör därför samordnas från kommunstyrelsens kontor. Lämpligt är därför att huvudansvarig nämnd blir kommunstyrelsen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslagen innebär ökade kostnader och kan inte genomföras inom befintlig budgetram. Den sociala investeringsfonden syftar till att ge ekonomisk möjlighet till förebyggande och främjande insatser inom kommunens verksamheter med barn och unga som främsta målgrupp. De prioriterade insatserna kan bidra till en bättre utveckling för nyanlända barn och ungdomar, och sänka kommunens kostnader på längre sikt. Medel till finansiering bör Socialnämnden tillsammans med Utbildningsnämnden söka till familjecentraler och föräldrastödsprogrammet från den sociala investeringsfonden. Kostnaden för projektorganisationen kan lämpligt finansieras inom befintlig budget hos socialnämnden och utbildningsnämnden.

De övriga förslagen till utvecklingsinsatser

Målområdena delaktighet och inflytande, ekonomiska och sociala förutsättningar, barn och ungas uppväxtvillkor, hälsosamma levnadsvanor, psykisk hälsa och god miljö är mål som respektive nämnd ansvarar för att årligen följa upp. Till varje mål föreslås åtgärder som respektive nämnd kan välja att genomföra. Respektive nämnd ställer sig positiv till de föreslagna utvecklingsinsatserna och överlämnar till respektive område/kontor att prioritera med tidssättning utifrån sina övriga prioriteringar och verksamhetsplaner.

Synpunkter på hur man utifrån befintlig verksamhet ska arbeta med att förstärka det hälsofrämjande perspektivet under programperioden.

I befintlig verksamhet såsom skolor och förskolor kan information om goda livsvillkor och god hälsa ingå i den dagliga verksamheten. Det kan gälla information om droger, psykisk och fysiskt ohälsa, våld m.m. Personal vid naturliga mötesplatser såsom MVC, BVC, skolan och förskolan kan få bättre kunskap i att upptäcka psykisk ohälsa hos både barn och vuxna i ett tidigt skede. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot både barn och vuxna som utsätts för våld/övergrepp. Tidiga signaler bör uppmärksammas och insatser ges i ett tidigt skede.

Inom Barn och ungdom finns fältarna som arbetar relationsskapande och uppsökande med ungdomar i förebyggande syfte, där ingår kurativt arbete och samverkan med skolan. Fältarna har även viss arbetstid förlagd till kvällar och helger. Särskild uppmärksamhet

kommer även fortsättningsvis att riktas mot ungdomar i riskzon. Fältarna samarbetar även med Juventas systrar som ingår i föreningen för Södertälje kvinno- och brottsofferjour men vänder sig till yngre kvinnor/tjejer med ett särskilt projekt riktat till nyanlända.

För att öka ungas delaktighet och inflytande och minska utanförskap och känslan av maktlöshet kan fler mötesplatser mellan unga och beslutsfattare skapas.

Anna-Brita Kellerman
Kvalitetsutvecklare

Gilda Johansson
Socialdirektör

§ 35 Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Dnr: UN 15/0013

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens kontor har lämnat ett förslag till Folkhälsoprogram för Södertälje kommun 2015-2018. Hållbarhetsutskottet har remitterat förslaget till samtliga nämnder. I förslaget prioriteras tre insatser som föreslås genomföras under programperioden. Det är generellt föräldrastödsprogram, mottagning av nyanlända barn samt samordningsfunktion för folkhälsa. Övriga förslag till utvecklings av aktiviteter inom folkhälsoarbetet överläts till respektive nämnd att prioritera inom verksamhetsplan och befintlig budgetram.

Utbildningskontoret ställer sig positivt till de prioriterade förslagen generellt föräldrastöd och mottagning av nyanlända barn. Gällande förslaget om att inrätta en tjänst som folkhälsosamordnare vill kontoret uttrycka en reservation eftersom förslaget i dagsläget inte är tillräckligt konkret. Avseende de övriga förslagen till aktiviteter inom folkhälsoområdet bedömer Utbildningskontoret att dessa i stor utsträckning redan idag är en del av vårt pågående uppdrag som det skrivs fram i skollag och läroplaner.

Under sammanträdet utdelas ett tillägg till kontorets förslag från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Beslutsunderlag

Tillägg daterat 2015-03-24 från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet

Tjänsteskrivelse från utbildningskontoret daterad 2015-03-09

PM från utbildningskontoret daterad 2015-03-09, Utbildningskontorets synpunkter avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram 2015-2018

Följebrev daterat 2014-12-04

Protokollsutdrag hållbarhetsutskottet 2014-12-02, § 38

Folkhälsoprogram 2015-2018, daterat 2014-09-30

Folkhälsoprogram 2015-2018, bilagor, rapport daterad 2014-12-05

Yrkande

Ordförande Elof Hansjons (S) yrkar bifall till kontorets förslag med tilläggsförslag från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet daterat 2015-03-24, enligt bilaga.

Veronica Westergård (KD), Mats Siljebrand (FP), Christoffer Johansson (M) och Hans von Essen (M) bifaller ordförandens yrkande.

Veronica Westergård (KD) yrkar därefter att tilläggsförslaget från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet kompletteras med nedanstående tillägg i texten, stycke 4,

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2015-03-31	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

§ 35 forts

"Vår bedömning är att det föreslagna folkhälsoprogrammet innehåller viktiga insatser för att stärka folkhälsan. Nämnden vill dock i detta sammanhang uttrycka ett önskemål om att programmet ytterligare bör utveckla hur de kommunala verksamheter som redan bedrivs på ett strukturerat sätt kan förbättras ur ett folkhälsoperspektiv och samarbetet med olika intressenter utökas, *samt ytterligare konkretiserar finansieringen av de föreslagna insatserna.*

Ordförande Elof Hansjons (S) bifaller Veronica Westergårds (KD) tilläggsyrkande.

Hans von Essen (M) yrkar att utbildningskontorets PM, rubriken Målområde – Hälsosamma levnadsvanor, kompletteras med texten "Ta fram en plan för att utveckla förståelse för maten från jord till bord och stimulera till praktiska aktiviteter som odling, matlagning och förädling."

Ordförande Elof Hansjons (S) bifaller Hans von Essens (M) yrkande.

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden antar kontorets PM daterat 2015-03-09 med komplettering till texten från Hans von Essen (M) under rubriken Målområde – Hälsosamma levnadsvanor, "Ta fram en plan för att utveckla förståelse för maten från jord till bord och stimulera till praktiska aktiviteter som odling, matlagning och förädling" samt tilläggskrivelse daterad 2015-03-24 från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, se bilaga, med komplettering i tilläggsförslaget från Veronica Westergård (KD), stycke 4, "Vår bedömning är att det föreslagna folkhälsoprogrammet innehåller viktiga insatser för att stärka folkhälsan. Nämnden vill dock i detta sammanhang uttrycka ett önskemål om att programmet ytterligare bör utveckla hur de kommunala verksamheter som redan bedrivs på ett strukturerat sätt kan förbättras ur ett folkhälsoperspektiv och samarbetet med olika intressenter utökas, *samt ytterligare konkretiserar finansieringen av de föreslagna insatserna* som sitt yttrande på remissen avseende förslag till Södertälje kommuns Folkhälsoprogram.

Beslutet skickas till
Hållbarhetsutskottet

Akten

Särskilda yttranden

Mats Siljebrand (FP) anmäler och inkommer med ett särskilt yttrande, se bilaga.

Christoffer Johansson (M) anmäler att han inkommer med ett särskilt yttrande. Vid tidpunkten för justeringen har inget särskilt yttrande lämnats in.

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2015-03-31	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

UN 2015-03-24, § 35, bilaga

1 (1)

2015-03-24

Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Utbildningsnämnden

Ärende 7, Remiss avseende förslag till Södertälje kommuns folkhälsoprogram 2015-2018

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet ställer sig bakom utbildningskontorets yttrande. Till detta vill vi lägga följande tillägg:

”Utbildningsnämnden ställer sig positiva till att ett folkhälsoprogram nu tas fram. De skillnader som finns i folkhälsa bland annat i Stockholmsregionen är oacceptabla. En kort resa mellan pendeltågsstationer kan innebära att du möter människor med dramatiskt olika förväntad livslängd när du kliver av tåget.

En stor del av en kommuns ordinarie verksamhet syftar till att jämna ut livschanser och därmed förbättra folkhälsan. Det rör alltifrån skolornas arbete med att fler ska klara gymnasiet, till kultur- och fritidsnämndens stöd till föreningslivet, till socialtjänstens arbete med barn som far illa.

Vår bedömning är att det föreslagna folkhälsoprogrammet innehåller viktiga nya insatser för att stärka folkhälsan. Nämnden vill dock i detta sammanhang uttrycka ett önskemål om att programmet ytterligare bör utveckla hur de kommunala verksamheter som redan bedrivs på ett strukturerat sätt kan förbättras ur ett folkhälsoperspektiv och samarbetet med olika intressenter utökas.”

Förslag till beslut

Att Utbildningsnämnden ställer sig bakom S, V och MP:s tilläggsförslag

UTBILDNINGSNÄMNDEN

2015-03-24

Ärende 7

REMISS AVSEENDE FÖRSLAG TILL SÖDERTÄLJE KOMMUNS FOLKHÄLSOPROGRAM 2015-18

Ärende/beslut

Kommunstyrelsens kontor har lämnat ett förslag till Folkhälsoprogram för perioden 2015-18 och hållbarhetsutskottet har remitterat det till samtliga nämnder. Programmet prioriterar föräldrastöd, mottagning av nyanlända barn samt en tjänst för folkhälsa. Utbildningsnämnden är positiv till de två första förslagen, medan rollen som folkhälsosamordnare måste konkretiseras

Folkpartiets bedömning

God hälsa är en gåva värd att vårda genom hela livet, från Barnavårdscentralen till äldreboendet. Dessvärre har det moderna samhället en skuggsida, där många frestelser för destruktiva livsstilar lurar runt hörnet. Det sätter spår i form av övervikt, alltför barn och ungdomar med psykiska funktionshinder och socialt oroliga miljöer. En trygg skola, präglad av värme och kamratskap, inte mobbning, med kunniga och engagerade lärare och inte minst en väl fungerande skolhälsovård lägger grunden för pedagogisk måluppfyllelse och välbefinnande även längre fram i den vuxna världen.

Stillasittande, rökning, missbruk av droger och spel är framträdande orsaker bakom sjukskrivningar, korta som långa. Såväl individen själv, familjen som arbetskamrater påverkas när det börjar gå utför i tillvaron. Vad gäller tobaksbruk är vi på rätt väg med rökfria zoner alltifrån restaurangen till arbetsplatsen. Miljoner svenskar har fimpat för gott, men här finns mer att göra, som vi framhåller längre fram i skrivelsen.

Socialfonden kom till världen som ett lika kärt barn som prinsessorna Estelle och Leonore. Själva idén med en påse pengar att använda för socialt förebyggande insatser möttes först av stående ovationer. Men när regelverket skärskådades på kommunfullmäktiges slippriga arena – så blev det lite som Bambi på hal is. Benen som ska hålla upp en vacker tanke spretade plötsligt åt alla håll och kanter. Ärendet var inte genomtänkt. Här fattades det civila samhället, föreningslivet – ja, de ideella eldsjälarna?

Trots gott uppsåt har socialfonden hamnat snett. Hittills har noll (0) ansökningar kommit in. Folkpartiet vill göra om regelverket för kommunens sociala investeringsfond. Vi föreslår att minst en fjärdedel, det vill säga 6 miljoner kronor, ska kunna användas direkt av ideella aktörer. Hanteringen av ansökningarna ska förenklas, där kopplingen till vetenskap tonas ned, liksom återbetalningskravet.

Här nedan presenteras Folkpartiets generella synpunkter och förslag i anslutning till remissutgåvan av Folkhälsoprogram för Södertälje kommun 2015-18.

Gör det av gågatan till rökfri zon

Stadsmiljöfrågor ligger Folkpartiet varmt om hjärtat. Vi värnar gröna lungor i allmänhet och Kusens backe i synnerhet. Och vi lyfter ett varningens finger när gröna kilar hotas i samband med stadens förtätning. Vi har även uppmärksammat problemen med höga partikelhalter och dålig luftkvalitet på utsatta gator och föreslagit en lång rad åtgärder. Tillsammans med våra allianskolleger har vi också drivit på för en kampanj under rubriken "Håll Södertälje rent". I detta arbete är det angeläget att engagera södertäljeborna, inte minst skolelever och föreningsaktiva.

Tobaksrök och drivor av fimpar i centrala staden är ett gissel för många människor. Vi har i motioner lanserat förslag om rökfri arbetstid för kommunanställda, inköp av fimsug och utpostering av fler askkoppar i det offentliga rummet. Rökförbudet på restauranger mottogs med viss skepsis, men är i dag allmänt accepterat och närmast en succé för branschen.

Nu är tiden mogen att ta nästa steg. Låt oss göra vårt populära strög ännu trivsammare genom att införa en rökfri zon mellan Stora torget och Ekdalsgatan. Tillsammans med fastighetsägare och Centrumföreningen, gärna inom ramen för Södertälje city i samverkan, kan vi åstadkomma ett lyft för vår gemensamma miljö. För att lyckas krävs en bred information till besökare och anställda samt strategiska askkoppar vid samtliga anslutningar till gågatan. Ett rökfritt flanörstråk har potential att bli ännu mer attraktivt för shopping och kulturupplevelser.

Rena barn är friska barn

Kostnaderna för vård av sjuka barn slår nya rekord. I Västra Götaland har man prövat Hyfs, Hygiensjuksköterskor i förskolan. Tid och pengar avsattes för att tvätta barnens händer, torka inventarier och införskaffa extra handskar och pappershanddukar. Eftersom förskolebarn varje år drabbas av uppemot åtta infektioner bedömer vi att vinster finns att hämta både mänskligt och samhällsekonomiskt även i Södertälje. Behovet av hygiensjuksköterskor och hygienombud i förskolan bör utredas, inte minst genom att kartlägga orsakerna till barnens frånvaro, och vid ett positivt utfall successivt införa dessa i syfte att öka frisknärvaron för såväl personal som barn.

Stoppa våldet mot kvinnor

Övergreppen mot kvinnor har många ansikten. I bakgrunden ligger ofta drogmisbruk och bräckliga sociala nätverk, som gisslat enskilda individer och samhället i generationer. Men så i vår tid har patriarkatets handlingar nått bortom allt förstånd. Morden på Fadime Sahindal och Pela Atroshi skakade om Sverige. Motivet stavas heder med far och bröder som gärningsmän.

Folkpartiet föreslår att det upprättas en handlingsplan för kommunens alla verksamheter med riktlinjer för agerande vid misstanke om hedersrelaterad problematik och våld och hot i nära relationer. Vi behöver stärka stödet till alla våldsutsatta kvinnor, även dem som har en funktionsnedsättning eller ett missbruk i sin vardag. Flickor och unga kvinnor med självskadebeteende och/eller aggressivitet ska uppmärksammas tidigt och erbjudas professionell hjälp.

Motverka mobbning, även på nätet

Skolan ska vara en säker arbetsplats där alla elever kan känna sig trygga. Om en allvarlig situation ändå kräver att en elev måste byta skola så är det mobbaren som ska flyttas, inte offret. Till tryggheten hör också rätten till fräscha toaletter och "mjuka" skolgårdar som lockar till lek och spel. Folkpartiet vill också uppmuntra skolorna till att utbilda i humanistiska värderingar

Alltför ofta händer det att invånare utsätts för olika former av hatrelaterade attacker även i Södertälje. Det kan handla om elever som mobbas för att de bär på en symbol för en etnisk minoritet eller att ungdomar trakasseras för sin tro. Ibland kan det gå överstyr med misshandel och grova kränkningar. Oavsett anledning så är denna typ av handling oförsvarbar. Det är av stor betydelse att kontinuerligt arbeta med värdegrundsfrågor, inte minst på skolorna. Kommunen kan med fördel engagera frivilligorganisationer i det här arbetet.

Värna mötesplatser för äldre

Inom äldreomsorgen hänger hoten mot förebyggande insatser ständigt i luften. Vi slår vakt om Lunaträffen, Bergviks vårdshus samt Drömkåken för nydiagnostiserade demenssjuka. Nu har Drömkåkens vänner ombildats till stödförening, vars syfte är att utveckla verksamheten – och stå på egna ekonomiska ben.

Hemtjänsten besöker många ensamma äldre, som behöver komma till mötesplatserna. Personalen bör därför ha en broschyr att sätta i händerna på våra seniorer, som visar var de kan söka gemenskap.

Vovvar i äldrevården

Positiva hälsoeffekter av husdjur är omvittnade, inte minst när hundar vistas hos gamla människor. Sällskapsdjur minskar behoven av medicinering, vilket ger humanare vård och lägre kostnader. På demensboenden dämpas oro och ångest. Att klappa en hund gör att måbra-hormonet oxytocin utsöndras i hjärnan. Jyckar är lycka. På Folkpartiets initiativ har äldreomsorgen anställt vårdhundén Charlie, men med tanke på behoven bör fler hundar utbildas för tjänstgöring i våra demensboenden.

Friskvårdspeng för seniorer

De "årsrika" i Södertälje är en stor resurs som på olika sätt har bidragit och fortfarande bidrar till det gemensamma bästa. Att stimulera aktiviteter för människor med lång livserfarenhet kommer garanterat att betala sig i form av bättre hälsa och välbefinnande. Folkpartiet föreslår en friskvårdspeng på 500 kronor om året, som ska erbjudas alla över 80 år (3 732 personer 2014-06-30) - utan biståndsbedömning.

Ekonomiska begränsningar får inte hindra motion, fysisk träning eller allehanda kulturaktiviteter, som enligt samstämmig forskning är ren och skär förebyggande hälsovård.

Äldrepedagoger för friskare liv

I Malmö har man sedan ett tiotal år tillbaka utbildat och anställt äldrepedagoger. Syftet är att främja fysisk, psykisk och social hälsa hos stadens seniorer, helt enkelt att stärka den egna förmågan att förvalta sin vardag på bästa sätt. Vilket arbetsfält har då yrkesgruppen? Ja, det handlar framförallt om att planera, organisera och leda meningsfull dagverksamhet. Vidare att samordna anhörigstöd, skapa nätverk och kontakter mellan dem som bor hemma eller på vård- och omsorgsboenden. Kommunen borde också ha en centralt placerad Silviasyster, med kvalificerad utbildning i demensvård, som stöd i verksamheten.

Även Södertälje får allt fler pigga seniorer, så visst finns det ett stort behov av dessa pedagoger även här. Mälardalens högskola skulle kunna bli ett lämpligt lärosäte för denna utbildning, då förstås med filial vid Campus Telge. Så skapas mänskliga vinster i välfärden.

Frisk luft även på Turingegatan

Larmrapporterna kring skadliga partiklar duggar tätt. Folkpartiet har bland annat föreslagit moderna trafikhanvisningssystem och att Oxbacksleden bantas till en esplanad. I avvaktan på större och dyrare vägombyggnader och kringfarter är omedelbara insatser på Turingegatan nödvändiga. Vi föreslår intensifierat arbete med ny beläggning samt dammbindning genom ökad rensopning och sandsopning av Turingegatan. Likaså behöver vi se över trafikflödena mellan trafikkarusellen i Moraberg och Dalparksmotet.

Skylda redan vid norra motorvägsavfarten att man bekvämt kan ta sig till de västra stadsdelarna – utan att belasta centrum – genom att välja Saltskogs respektive Wasa trafikplatser. Inför en ”grön våg” på Turingegatan, Oxbacksleden/Ängsgatan. Vi borde också begränsa tunga ekipage på aktuell sträcka under den mest intensiva rusningstiden på vardagsmorgon och eftermiddag.

Konsekvenserna av ett dubbdäcksförbud på delar av Turingegatan bör belysas ur flera perspektiv, framförallt miljömässiga men även samhällsekonomiska och rent praktiska. Gatan tar idag ansenligt utrymme i anspråk och ger ett ogästvänligt intryck. Den bör därför begränsas något och lämna plats för såväl cykelbanor som växtlighet. Generöst med bladverk är ett effektivt sätt att fånga upp hälsovådliga partiklar. Genom att plantera tåliga träd på sidor av gatan och skapa en välkomnande allé kan vi lyfta det estetiska mötet med citykärnan.

Skapa zoner med lägre strålning

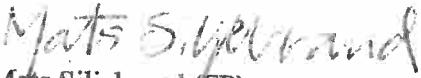
Mobiltelefonin har skapat nya perspektiv på miljöfrågorna. Det handlar både om att skydda naturvärden och att motverka riskerna för överexponering av strålning. Folkpartiet hävdar försiktighetsprincipen. Mobilmasterna ska placeras utifrån strikt miljöhänsyn. Samverkan mellan operatörer håller nere antalet master. Tillstånden ska kunna omprövas vid konflikt mellan miljökonsekvenser och teknisk utveckling. Det är angeläget att ”strålningsfria” zoner för elöverkänsliga skapas, i första hand vid Molstaberg i Vårdinge.

Mer friskvård för kommunal personal

Sjukskrivningar till följd av förslitningsskador, utbrändhet och slapp livsstil är ett växande samhällsproblem. Södertälje kommun har varit på rätt väg, men nu ser vi oroande tendenser till stigande sjuktal. Arbetsmiljön för varje anställd måste ses över tillsammans med individanpassade friskvårdsinsatser.

Kommunen erbjuder en friskvårdstimme i veckan på arbetstid och på Folkpartiets initiativ finns en friskvårdspeng motsvarande 2 000 kronor per anställd och år. Den vill vi slå vakt om och fortsätta kampen för en rökfri kommunkoncern som arbetsplats. Tyvärr har en majoritet i kommunfullmäktige sagt nej till vårt förslag om rökfri arbetstid.

Södertälje den 24 mars 2015

Mats Siljebrand (FP)